

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فضیلت ذکر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بہ اہتمام

حزین (زہرا) خوش نظر

www.hazzin.blogfa.com

ای نام تو بہترین سر آغاز   بی نام تو نامہ کی کلمہ باز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تفسیر نور اثر حجت الاسلام محسن قرائتی آیه بسم الله الرحمن الرحيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده مهربان

در میان اقوام و ملل مختلف، رسم است که کارهای مهم و باارزش را به نام بزرگی از بزرگان خویش

که مورد احترام و علاقه می آنهاست، شروع می کنند تا آن کار میمون و مبارک گردد و به انجام رسد.

البته آنان بر اساس اعتقادات صحیح یا فاسد خویش عمل می کنند. گاهی به نام بت ها و طاغوت ها و گاهی با نام خدا

و به دست اولیای خدا، کار را شروع می کنند. چنان که در جنگ خندق، اولین کنگ را رسول خدا (ص) بر زمین

زد.

«بسم الله الرحمن الرحيم» سرآغاز کتاب الهی است. «بسم الله» نه تنها در ابتدای قرآن، بلکه در آغاز تمام

کتاب های آسمانی بوده است. در سر لوحه ی کار و عمل همه ی انبیا «بسم الله» قرار داشت. وقتی کشتی حضرت نوح در

میان امواج طوفان به راه افتاد، نوح (ع) به یاران خود گفت: سوار شوید که «بسم الله» مجراها و مرساها، یعنی حرکت و توقف

این کشتی با نام خداست. حضرت سلیمان (ع) نیز وقتی ملکه سارابه ایمان فراخواند، دعوتنامه خود را با جمله ی «بسم الله»

الرحمن الرحيم آغاز نمود.

- حضرت علی (ع) فرمود: «بسم الله»، بایه برکت کارها و ترک آن موجب نافرجامی است. همچنین آن حضرت به

شخصی که جمله ی «بسم الله» را می نوشت، فرمود: «آن را نیکو بنویس».

بر زبان آوردن «بسم الله» در شروع هر کاری سفارش شده است؛ در خوردن و خوابیدن و نوشتن، سوار شدن بر

مركب و مسافرت و بسیاری کارهای دیگر. حتی اگر حیوانی بدون نام خدا میخورد، مصرف گوشت آن حرام است و

این رمز آن است که خوراک انسان های هدف دار و موحّد نیز باید جهت الهی داشته باشد.

در حدیث می خوانیم: «بسم الله» را فراموش نکن، حتی در نوشتن یک بیت شعر.

و روایاتی در پاداش کسی که اولین بار «بسم الله» را به کودک یاد دهد، وارد شده است.

سؤال: چرا در شروع هر کاری «بسم الله» سفارش شده است؟

پاسخ: «بسم الله» آرم و نشانه‌ی مسلمانی است و باید همه کارهای او رنگ الهی داشته باشد. همان گونه که محصولات و کالاها می ساخت یک کارخانه، آرم و علامت آن کارخانه را دارد؛ خواه به صورت جزئی باشد یا کلی. مثلاً یک کارخانه چینی سازی، علامت خود را روی تمام ظروف می زند، خواه ظرف های بزرگ باشد یا ظرف های کوچک. یا اینکه پرچم هر کشوری هم بر فراز ادارات و مدارس و پادگان های آن کشور است و هم بر فراز کشتی های آن کشور دریاها، و هم بر روی میز اداری کارمندان.

سؤال: آیا «بسم الله الرحمن الرحيم» آیه ای مستقل است؟

پاسخ: به اعتقاد اهل بیت رسول الله (ع) که صد سال سابقه بر سایر رهبران فقهی مذاهب دارند و در راه خدا به شهادت رسیده و در قرآن نیز عصمت و پائی آنها به صراحت بیان شده است، آیه «بسم الله الرحمن الرحيم» آیه ای مستقل و

جزء قرآن است. فخر رازی در تفسیر خویش شانزده دلیل آورده که «بسم الله» جزء سوره است. آلوسی نیز همین

اعتقاد را دارد. «مسند احمد نیز» بسم الله» جزء سوره شمرده شده است. برخی از افراد که بسم الله را جزء سوره ندانسته و یا

در نماز آن را ترک کرده اند، مورد اعتراض واقع شده اند. دسترک حاکم آمده است: روزی معاویه «در نماز» بسم الله»

نگفت، مردم به او اعتراض کردند که «اسرقت أم نیست»، آیه را ندیدید یا فراموش کردید؟!

امامان معصوم (ع) اصرار داشتند که در نماز، بسم الله را بلند بگویند. امام باقر (ع) در مورد کسانی که «بسم الله» را در نماز

نمی خوانند و یا جزء سوره نمی شمرند، می فرمود: «سِرِّ قُوا کَرَمَ آیَةِ ۱۸ (بهترین آیه قرآن را به سرقت بردند. در سنن بیهقی

در ضمن حدیثی آمده است: چرا بعضی» بسم الله» را جزء سوره قرار نداده اند!

شهید مطهری قدس سره در تفسیر سوره حمد، ابن عباس، عاصم، کسایی، ابن عمر، ابن زبیر، عطاء، ابن طاووس، فخر

رازی و سیوطی را از جمله کسانی معرفی می کند که بسم الله را جزء سوره می دانستند.

در تفسیر قرطبی از امام صادق (ع) نقل شده است: «بسم الله» تلج سوره هاست. تنها در آغاز سوره برائت سوره

توبه» بسم الله» نیامده و این به فرموده حضرت علی (ع) به خاطر آن است که «بسم الله»

کلمه امان و رحمت است، و اعلام برائت از کفار و مشرکان، با اظهار محبت و رحمت سازگار نیست.

سیمای «بسم الله»

بسم الله» نشانگر رنگ و صبغۀ الهی و بیانگر جهت گیری توحیدی ماست.

بسم الله» رمز توحید است و ذکر نام دیگران به جای آن رمز کفر، و قرین کردن نام خدا با نام دیگران، نشانه‌ی شرک.

نه دکنار نام خدا، نام دیگری را بر سریم و نه به جای نام او.

بسم الله» رمز بقا و دوام است. زیرا هر چه رنگ خدایی نداشته باشد، فانی است.

بسم الله» رمز عشق به خدا و توکل به اوست. به کسی که رحمان و رحیم است عشق می‌ورزیم و کارمان را با توکل به او

آغاز می‌کنیم، که بدون نام او سبب جلب رحمت است.

بسم الله» رمز خروج از تکبر و اظهار عجز به درگاه الهی است.

بسم الله» گام اول در مسیر بندگی و عبودیت است.

بسم الله» مایه فرار شیطان است. کسی که خدا را همراه داشت، شیطان در او مؤثر نمی‌افتد.

بسم الله» عامل قداست یافتن کارها و بیمه کردن آنها است.

بسم الله» ذکر خداست، یعنی خدایا! من تو را فراموش نکرده‌ام.

بسم الله «بیانگر انکسیره ماست، یعنی خدا یا بد فم تو هستی نه مردم، نه طاغوت ها و نه جلوه ها و نه هوس ها.

امام رضا (ع) فرمود: **بسم الله** «به اسم اعظم الهی، از سیاهی چشم به سفیدی آن نزدیک تر است.

پیام ها

بسم الله الرحمن الرحيم «در آغاز سوره، رمز آن است که مطالب سوره، از مبدأ حق و منظر رحمت نازل شده.

بسم الله الرحمن الرحيم «در آغاز کتاب آسمانی، یعنی هدایت تنها با استعانت از او محقق می شود.

بسم الله «کلامی که سخن خداوند با مردم و سخن مردم با خدا، با آن شروع می شود.

رحمت الهی همچون ذات او ابدی و همیشگی است.

الله الرحمن الرحيم «بیان رحمت الهی در قالب های گوناگون، نشانه می اصرار بر رحمت است. هم قالب «رحمن»،

هم قالب «رحيم» («الرحمن الرحيم»)

شاید آوردن کلمه رحان و رحيم در آغاز کتاب، نشانه این باشد که قرآن جلوه ای از رحمت الهی است، همان گونه که

اصل آفرینش و بعثت جلوه لطف و رحمت اوست». **الرحمن الرحيم**

تفسیر نمونه آیه بسم الله الرحمن الرحيم

تفسیر نمونه اثر آیت الله ناصر کلام شیرازی

بسم الله الرحمن الرحيم

ترجمه: به نام خداوند بخشنده بخیالگیر

تفسیر:

بهترین سرآغاز

میان همه مردم جهان رسم است که هر کار مهم و پرارزشی را به نام بزرگی از بزرگان آغاز می کنند، و نخستین گلنگ هر مؤسسه ارزنده ای را به نام کسی که مورد علاقه آنها است بر زمین می زنند، یعنی آن کار را با آن شخصیت مورد نظر از

آغاز ارتباط می دهند.

ولی آیا بهتر نیست که برای پاینده بودن یک برنامه و جاوید ماندن یک تشکیلات، آن را به موجود پدیدار و جاویدانی

ارتباط دهیم که فاعل ذات او راه ندارد، چرا که همه موجودات این جهان به سوی کهنگی و زوال می روند، تنها چیزی باقی می ماند که با آن ذات لایزال بستگی دارد.

اگر نامی از پیامبران و انبیاء باقی است به علت پیوندشان با خدا و عدالت و حقیقت است که کهنگی در آن راه ندارد، و اگر فی المثل اسمی از حاتم بر سر زبانها است به خاطر همبستگی با سخاوت است که زوال نپذیراست. از میان تمام موجودات آنکه ازلی و ابدی است تنها ذات پاک خدا است و به همین دلیل باید همه چیز و

هر کار را با نام او آغاز کرد و در سایه او قرار داد و از او استمداد نمود لذا در نخستین آیه قرآن آمده:

(به نام خداوند بخشنده بختیار) **(بسم الله الرحمن الرحيم)**

این کار نباید تنها از نظر اسم و صورت باشد، بلکه باید از نظر واقعیت و معنی با او پیوند داشته باشد چرا که این ارتباط آن را در مسیر صحیح قرار می دهد و از هر گونه انحراف بازمی دارد و به همین دلیل چنین کاری حتماً به پایان می رسد و پربرکت است به همین دلیل در حدیث معروفی از پیامبر (ص) می خوانیم: کل امری بال لم يذكر فيه اسم الله فهو اتر: هر کار مهمی

که بدون نام خدا شروع شود بی‌فایده است».

امیرمؤمنان علی (ع) پس از نقل این حدیث اضافه می‌کند: «انسان هرکاری را می‌خواهد انجام دهد باید

بسم الله بگوید، یعنی: با نام خدا این عمل را شروع می‌کنم، و هر عملی که با نام خدا شروع شود خجسته و مبارک است».

و نیز می‌بینیم امام باقر (ع) می‌فرماید: «سزاوار است هنگامی که کاری را شروع می‌کنیم، چه بزرگ باشد چه کوچک،

بسم الله بگوئیم تا برکت و میمون باشد».

کوتاه سخن اینکه پایداری و بقا، عمل بسته به ارتباطی است که با خدا دارد.

به همین مناسبت خداوند بزرگ در تحسین آیات که به پیامبر وحی شد دستور می‌دهد که در آغاز شروع تبلیغ اسلام این

وظیفه خطیر را با نام خدا شروع کند: «اقرأ باسم ربك» . علق ۱

و می‌بینیم حضرت نوح (ع) در آن طوفان سخت و عجیب هنگام سوار شدن بر کشتی و حرکت روی امواج کوه‌پیکر

آب که هر لحظه با خطرات فراوانی روبرو بود برای رسیدن به سرمنزل مقصود و پیروزی بر مشکلات به یاران خود دستور می‌

دهد که در هنگام حرکت و در موقع توقف کشتی **بسم الله** بگویند: «وقال اركبوا فيها بسم الله مجراها ومرساها» (سوره هود آیه ۴۱)

و آنها این سفر پر مخاطره را سرانجام با موفقیت و پیروزی پشت سر گذاشتند و با سلامت و برکت از کشتی پیاده شدند

چنانکه قرآن می‌گوید: قیل یا نوح اهبط بسلام منا وبرکات علیک وعلی امم ممن معک (سوره هود آیه ۴۸)

ونیز «سلیمان» (ع) در نامه‌ای که به ملکه «سبا» می‌نویسد، سرآغاز آن را «**بسم الله**» قرار می‌دهد (انه من سلیمان وانه

بسم الله الرحمن الرحیم) (...سوره نحل آیه ۳۰)

وباز روی همین اصل، تمام سوره‌های قرآن با بسم الله آغاز می‌شود تا هدف اصلی که همان هدایت و سوق بشربه

سعادت است از آغاز تا انجام با موفقیت و پیروزی وبدون شکست انجام شود.

تنها سوره «توبه» است که **بسم الله** در آغاز آن نمی‌بینیم؛ چرا که سوره «توبه» با اعلان جنگ به جنایتکاران «مکه» و

پیام‌نشان آغاز شده، و اعلام جنگ با توصیف خداوند به «**رحمان ورحیم**» سازگار نیست.

توجه به این نکته لازم به نظری رسد که: مادر همه جا **بسم الله** می‌گوییم، چرا بسم الخالق یا بسم الرزاق و مانند آن نمی

گوییم؟!؟

نکته این است: «**الله**» - «چنان که به زودی خواهیم گفت - جامع‌ترین نامهای خدا است و همه صفات او را یک جا

بازگویی کند، اما نامهای دیگر اشاره به بخشی از کمالات او است، مانند خالقیت، رحمت و مانند آن.

از آنچه گفتیم این حقیقت نیز روشن شد که گفتن «**بسم الله**» در آغاز هر کار، هم به معنی «استعانت جستن» به نام خدا

است، و هم «شروع کردن به نام او» و این دو یعنی «استعانت» و «شروع» که مفسران بزرگ ما گاهی آن را از هم تفکیک کرده اند و هر کدام یکی از آن دو را در تقدیر گرفته اند به یک ریشه بازمی گرد؛ خلاصه این دو لازم و ملزوم یکدیگرند یعنی هم با نام او شروع می کنیم و هم از ذات پاکش استمدادی طلبیم. به هر حال هنگامی که کارها را با تکیه بر قدرت خداوند آغاز می کنیم - خداوندی که قدرتش مافوق همه قدرتهاست - سبب می شود که از نظر روانی نیرو و توان بیشتری در خود احساس کنیم، مطمئن تر باشیم، بیشتر کوشش کنیم، از عظمت مشکلات نهراسیم و مأیوس نشویم و ضماینت و علان را پاک تر و خالص تر کنیم.

و این است رمز دیگر پیروزی به هنگام شروع کارها به نام خدا.

گرچه هر قدر در تفسیر این آیه، سخن بگوئیم کم گفته ایم؛ چرا که معروف است: «علی (ع) از سر شب تا به صبح برای ابن عباس از تفسیر **بسم الله** سخن می گفت، صبح شد در حالی که از تفسیر «باء» **بسم الله** فراتر نرفته بود».

ولی با حدیثی از همان حضرت این بحث را همین جا پایان می دهیم، و در بحث های آینده مسائل دیگری در این رابطه خواهیم داشت.

«عبدالله بن یحیی» که از دوستان امیر مؤمنان علی (ع) بوده خدش آمد و بدون گفتن **بسم الله** بر تختی که در آنجا بود

نشت، نگه‌بان بدنش منحرف شد و بر زمین افتاد و سرش شکست، علی (ع) دست بر سراسر او کشید و زخم او التیام یافت بعد فرمود: آیا نمی‌دانی پیامبر از سوی خدا برای من این حدیث را نقل کرد: هرکاری که بدون نام خدا شروع شود بی‌سرنجام خواهد بود.

گفتم: پدر و مادرم به فدایت بادمی دانم و بعد از این ترک نمی‌گویم، فرمود: در این حال بهره‌مند و سعادتمند خواهی شد. امام صادق (ع) (همگام نقل این حدیث فرمود: «بسیار می‌شود: که بعضی از شیعیان با **بسم الله** را در آغاز کارشان ترک می‌کنند و خداوند آنها را با ناراحتی مواجه می‌سازد تا بیدار شوند و ضمناً این خطا از نامه اعمالشان شسته شود».

نکته:

آیا «بسم الله» جزء سوره است؟!

در میان دانشمندان و علماء شیعه اختلافی در این مسأله نیست، که «بسم الله» جزء سوره «حمد» و همه سوره‌های قرآن است، اصولاً ثبت «بسم الله» در متن قرآن مجید در آغاز همه سوره‌ها، خود گواه زنده این امر است؛ زیرا می‌دانیم در متن قرآن چیزی اضافه نوشته نشده است، و ذکر «بسم الله» در آغاز سوره‌ها از زمان پیامبر (ص) تاکنون معمول بوده است.

و اما از نظر دانشمندان اهل تسنن، نویسنده تفسیر المنار «جمع آوری جامعی از اقوال آنها به شرح زیر کرده است:

در میان علما گفتگو است که: آیا **بسم الله** در آغاز هر سوره ای جزء سوره است یا نه؟

دانشمندان پیشین از اهل مکّه «اعم از فقهاء و قاریان قرآن از جمله» ابن کثیر «و اهل» کوفه «از جمله» عاصم «و

کسانی «از قراء، و بعضی از صحابه و تابعین از اهل» مدینه «، و همچنین» شافعی «در کتاب جدید، و سیروان او» ثوری «و

«احمد» در یکی از دو قولش، معتقدند: جزء سوره است.

همچنین علمای امامیه و از صحابه - طبق گفته آنان - علی (ع) و ابن عباس و عبدالله بن عمرو ابوهریره، و از علمای تابعین

سعید بن جبیر و عطاء زهری و ابن المبارک این عقیده را برگزیده اند.

پس اضافه می کند: مهم ترین دلیل آنها اتفاق همه صحابه و کسانی که بعد از آنها روی کار آمدند بر ذکر **بسم الله** «در قرآن

در آغاز هر سوره ای - جز سوره» برائت - «است، در حالی که آنها متفقاً توصیه می کردند که قرآن را از آنچه جزء قرآن

نیست پیراسته دارند، و به همین دلیل «آمین» را در آخر سوره «فاتحه» ذکر نکرده اند...

پس از مالک «و سیروان» ابو حنیفه «و بعضی دیگر نقل می کنند که آنها» **بسم الله** «را یک آیه مستقل

می دانستند که برای بیان آغاز سوره ها و فاصله میان آنها نازل شده است.

و از «احمد» (فقیه معروف اهل تسنن) و بعضی از قاریان کوفه نقل می کنند که آنها «**بسم الله**» را جزء سوره «حمد» می

دانستند نه جزء سایر سوره ها.

از مجموع آنچه گفته شده چنین استفاده می شود: حتی اکثریت قاطع اهل تسنن نیز «**بسم الله**» را جزء سوره

می دانند.

در اینجا بعضی از روایاتی را که از طرق شیعه و اهل تسنن در این زمینه نقل شده یاد آور می شویم: (و اعتراف

می کنیم که ذکر همه آنها از حوصله این بحث خارج، و تناسب بایک بحث فقهی تمام عیار است).

معاویه بن عمار «از دوستان امام صادق (ع) می گوید از امام پرسیدم هنگامی که به نماز بر می خیزم «**بسم الله**» را در آغاز

حمد بخوانم؟

فرمود: بلی!

مجدداً سؤال کردم هنگامی که حمد تمام شد و سوره ای بعد از آن می خوانم «**بسم الله**» را با آن بخوانم؟ باز فرمود آری.

دارقطنی «از علمای سنت به سند صحیح از علی (ع) نقل می کند: مردی از آن حضرت پرسید «البع المثنی» چیست؟

فرمود: سوره حمد است.

عرض کرد: سوره «حمد»، شش آیه است فرمود: «بسم الله الرحمن الرحيم» نیز آیه ای از آن است.

یهقی «محدث مشهور اهل سنت باند صحیح از طریق «ابن جریر» از ابن عباس چنین نقل می کند: «سرق الشیطان

من الناس، أعظم آیه من القرآن بسم الله الرحمن الرحيم:

«مردم شیطان صفت، بزرگترین آیه قرآن، بسم الله الرحمن الرحيم را سرقت کردند» (اشاره به اینکه در آغاز سوره ها

آن را نمی خوانند).

گذشته از همه اینها سیره مسلمین همواره بر این بوده که هنگام تلاوت قرآن بسم الله را در آغاز هر سوره ای

می خوانند و متواتر آن نیز ثابت شده که پیامبر (ص) آن را نیز تلاوت می فرمود، چگونه ممکن است چیزی جز قرآن

نباشد و پیامبر و مسلمانان همواره آن را ضمن قرآن بخوانند و بر آن مداومت کنند.

و اما این که: بعضی احتمال داده اند «بسم الله» آیه مستقلی باشد که جزء قرآن است اما جزء سوره ها نیست، احتمال بسیار

سست و ضعیفی به نظر می رسد؛ زیرا مفهوم و محتوای بسم الله نشان می دهد که برای ابتدا و آغاز کاری است، نه اینکه

خود یک مفهوم و معنی جدا و مستقل داشته باشد، در حقیقت این جمود و تعصب شدید است که ما بخواهیم برای ایستادن

روی حرف خود هر احتمالی را مطرح کنیم و آیه ای همچون «**بسم الله**» را که مضمونش فریاد می زند سرآغازی است برای بحث های بعد از آن، آیه مستقل و بریده از ما قبل بعد پنداریم.

تنها ایراد قابل ملاحظه ای که مخالفان در این رابطه دارند این است که می گویند: در شمارش آیات سوره های قرآن (بخبر سوره حمد) معمولاً «**بسم الله**» را یک آیه حساب نمی کنند، بلکه آیه تحت را بعد از آن قرار می دهند.

پاسخ این سؤال را «فخر رازی» در تفسیر «کبیر» به روشنی داده است، او می گوید: هیچ مانعی ندارد که «**بسم الله**» در سوره «حمد» به تنهایی یک آیه باشد و در سوره های دیگر قرآن جزئی از آیه اول محسوب گردد. (بنابر این مثلاً در سوره کوثر) **بسم**

الله الرحمن الرحیم انا اعطیناک الکوثر «همه یک آیه محسوب می شود».

به هر حال مسأله آن قدر روشن است که می گویند: یک روز «معاویه» در دوران حکومتش در نماز جماعت

«**بسم الله**» را نكفت، بعد از نماز جمعی از مهاجران و انصار فریاد زدند: اسرقت أم نسیت؟: «آیا **بسم الله** را

دزدیدی یا فراموش کردی؟»

الله جامعترین نام خداوند

در جمله «**بسم الله**» تحت با کلمه «اسم» روبرو می شویم که به گفته علمای ادبیات عرب، اصل آن از «سمو» (بروزن

علو گرفته شده که به معنی بلندی و ارتفاع است، و اینکه به هر نامی «اسم» گفته می شود به خاطر آنست که مفهوم آن بعد از ناکنداری از مرحله خفا و پنهانی به مرحله بروز و ظهور و ارتفاع می رسد، و یا به خاطر آنست که لفظ با ناکنداری، معنی پیدا می کند و از محل و بی معنی بودن در می آید و علو و ارتفاع می یابد.

به هر حال، بعد از کلمه «اسم»، به کلمه «الله» برخورد می کنیم که جامع ترین نامهای خدا است؛ زیرا بررسی نامهای خدا که در قرآن مجید و سایر منابع اسلامی آمده نشان می دهد که هر کدام از آن یک بخش خاص از صفات خدا را منعکس می سازد، تنها نامی که اشاره به تمام صفات و کمالات الهی، یا به تعبیر دیگر جامع صفات جلال و جمال است همان «الله» می باشد.

به همین دلیل اسماء دیگر خداوند غالباً به عنوان صفت برای کلمه «الله» گفته می شود به عنوان نمونه:

«غفور» و «رحیم» که به جنبه آمرزش خداوند اشاره می کند (فان الله غفور رحیم) (بقره ۲۲۶)

«سمیع» اشاره به آگاهی او از مسموعات، و «علیم» اشاره به آگاهی او از همه چیز است (فان الله سمیع علیم) (بقره

(۲۲۷)

«بصیر»، علم او را به همه دیدنی ها بازگو می کند (والله بصیر بما تعملون) (حجرات ۱۸)

«رزاق»، به جنبه روزی دادن او به همه موجودات اشاره می‌کند و «ذوالقوه» به قدرت او، و «متین» به استواری افعال

و برنامه های او (ان الله هو الرزاق ذو القوة المتین) (ذاریات ۵۸)

و بالاخره «خالق» و «بارء» اشاره به آفرینش او و «مصور» حاکی از صور نگارش می‌باشد (هو الله الخالق البارئ المصور

له الاسماء الحسنی) (حشر ۲۴)

آری تنها «الله» است که جامع ترین نام خدای باشد، لذا ملاحظه می‌کنیم در یک آیه بسیاری از این اسماء، وصف

«الله» قرار می‌گیرند: هو الله الذی لا اله الا هو الملك القدوس السلام المؤمن المہیمن الغفر البهار المتکبر: «او الله

است که معبودی جز وی نیست، او است حاکم مطلق، منزه از ناپاکی ها، از هر گونه ظلم و بیادگری، ایمنی بخش،

مکابله با همه چیز، توانا و شکست ناپذیر، قاهر بر همه موجودات و با عظمت».

یکی از شواهد روش جامعیت این نام آن است که ابراز ایمان و توحید تنها با جمله «لا اله الا الله» می‌توان کرد، و جمله «لا

اله الا العلیم، الا الخالق، الا الرزاق» و مانند آن، به تنهایی دلیل بر توحید و اسلام نیست، و نیز به همین جهت است که

در مذاهب دیگر هنگامی که می‌خواهند به معبود مسلمین اشاره کنند «الله» را ذکر می‌کنند؛ زیرا توصیف خداوند به «الله»

مخصوص مسلمانان است.

رحمت عام و خاص خدا

مشهور در میان گروهی از مفسران این است که: صفت «رحمان»، اشاره به رحمت عام خدا است که شامل دوست و دشمن، مؤمن و کافر و نیکوکار و بدکار می باشد؛ زیرا «باران رحمت بی حسابش همه را رسیده، و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده» همه بندگان از مواهب کوناگون حیات بهره مندند و روزی خویش را از سفره کسترده نعمت های بی پایان بر می گیرند، این همان رحمت عام او است که پهنه هستی را دربر گرفته و بجان دریای آن غوطه ورند.

ولی «رحیم» اشاره به رحمت خاص پروردگار است که ویژه بندگان مطیع و صالح و فرمانبردار است؛ زیرا آنها به حکم ایمان و عمل صالح، شایستگی این رایافته اند که از رحمت و بخشش و احسان خاصی که آلودگان و تبهکاران از آن سهمی ندارند، بهره مند گردند.

تنها چیزی که ممکن است اشاره به این مطلب باشد آنست که: «رحمان» در همه جا و قرآن به صورت مطلق آمده است که نشانه عمومیت آنست، در حالی که «رحیم» گاهی به صورت مقید ذکر شده که دلیل بر خصوصیت آن است مانند: وکان بالمؤمنین رحيما: «خداوند نسبت به مؤمنان رحیم است» (احزاب ۴۳) و گاه به صورت مطلق مانند

در روایتی نیز از امام صادق (ع) می‌خوانیم که فرمود:

والله كل شيء، الرحمن بجميع خلقه، الرحيم بالمؤمنين خاصة: «خداوند معبود همه چیز است، نسبت به تمام

مخلوقاتش رحمان، و نسبت به خصوص مؤمنان رحیم است».

از سونّی دیگر «رحمان» را صیغه مبالغه دانسته اند که خود دلیل دیگری بر عمومیت رحمت او است، و «رحیم» را صفت

مشبه که نشانه ثبات و دوام است و این ویژه مؤمنان می‌باشد.

شاید دیگر این که «رحمان» از اسماء مختص خداوند است و در مورد غیر او به کار نمی‌رود، در حالی که «رحیم» صفتی است که

هم در مورد خدا و هم در مورد بندگان استعمال می‌شود، چنانکه درباره پیامبر (ص) در قرآن می‌خوانیم: عزیز علیه ما عتقم

حریص علیکم بالمؤمنین رؤف رحیم: «ناراحتی‌های شما بر پیامبر گران است، و نسبت به هدایت شما سخت علاقمند

است، و نسبت به مؤمنان مهربان و رحیم می‌باشد». توبه ۱۲۸

لذا در حدیث دیگری از امام صادق (ع) نقل شده: الرحمان اسم خاص، بصفة عامة، والرحيم اسم عام بصفة

خاصة: «رحمان اسم خاص است اما صفت عام دارد (نامی است مخصوص خدا ولی مفهوم رحمتش بگنان را در بر می

کیرد) ولی «رحیم» اسم عام است به صفت خاص (نامی است که بر خدا و خلق هر دو گفته می شود اما اشاره به رحمت ویژه مؤمنان دارد).

با این همه، گاه می بینیم «رحیم» نیز به صورت یک وصف عام استعمال می شود البته بیچ مانعی ندارد که تفاوتی که گفته شد در ریشه این دو لغت باشد، اما استثنائی نیز در آن راه یابد.

در دعای بسیار ارزنده و معروف امام حسین (ع) به نام دعای «عرفه» می خوانیم: یا رحمان الدنیا و الآخرة و رحیمهما:

«ای خدائی که رحمان دنیا و آخرت توئی و رحیم دنیا و آخرت نیز توئی!»

سخن خود را در این بحث با حدیث پر معنی و گویائی از پیامبر اکرم (ص) پایان می دهیم آنجا که فرمود: إِنَّ اللَّهَ غَوَّجَلٌ مَّاءٌ

رحمة، وَاِنَّهُ أَنْزَلَ مِنْهَا وَاحِدَةً إِلَى الْأَرْضِ فَتَقْسِمُ بَيْنَ خَلْقِهِ بَاتِعَاتُ فُؤَادٍ وَتَسْرَاحِمُونَ، وَاخْرَجَ وَتَعْنِي لِنَفْسِهِ يَرْحَمُ بِهَا عِبَادَهُ

یوم القيامة! : «خداوند بزرگ صدف رحمت دارد که یکی از آن را به زمین نازل کرده است، و در مخلوقاتش تقسیم

نموده و تمام عاطفه و محبتی که در میان مردم است از پر تو همان است، ولی نود و نه قسمت را برای خود نگاه داشته و در

قیامت بندگان را مشمول آن می سازد».

چرا صفات دیگر خدا در «بسم الله» نیامده است؟!

این موضوع قابل توجه است که تمام سوره های قرآن با «بسم الله» شروع می شود (بخبر سوره «برائت» آن هم به دلیل که سابقاً گفتیم) و در «بسم الله» پس از نام ویژه «الله» تنها روی صفت «رحمانیت و رحیمیت» او تکیه می شود، و

این سؤال انگیز است که چرا سخنی از بقیه صفات در این موضع حساس به میان نیامده؟

اما با توجه به یک نکته، پاسخ این سؤال روشن می شود و آن اینکه در آغاز هر کار لازم است از صفتی استمداد کنیم که

آثارش بر سراسر جهان پرتوا فکن است، همه موجودات را فرا گرفته و گرفتاران را در لحظات بحرانی نجات بخشیده

است.

بهتر است این حقیقت را از زبان قرآن بشنوید آنجا که می گوید: ورحمتی وسعت کل شیء: «رحمت من همه چیز را فرا

گرفته است.» (اعراف ۱۵۶)

و در جای دیگر از زبان حاملان عرش خدای خوانیم: ربنا وسعت کل شیء رحمة:

«خدایا رحمت خود را بر همه چیز گسترده ای» (مؤمن ۷)

از سوی دیگر می بینیم پیامبران برای نجات خود از چنگال حوادث سخت و طاقت فرسا و دشمنان خطرناک، دست به

دامن رحمت خدای زدند: قوم «موسی» برای نجات از چنگال فرعونیان می گویند:

ونجابر حمک: «خدا یا ما را به رحمت خود ربانی بخش.» (یونس ۸۶)

در مورد «هود» و پیروانش چنین می خوانیم: فاحیناه والذین معه برحمة منّا: «هود و پیروانش را به وسیله رحمت خویش (از

چنگال دشمنان) ربانی بخشیدیم.» (اعراف ۷۲)

اصولاً هنگامی که حاجتی از خدای طلبیم مناسب است او را با صفاتی که پیوند با آن حاجت دارد توصیف کنیم، مثلاً عیسی مسیح (ع) به هنگام درخواست مائه آسمانی (غذای مخصوص) چنین می گوید: اللهم ربنا انزل علینا مائه من السماء... و ارزقنا و انت خیر الرازقین: «بار الهامده ای از آسمان بر ما نازل گردان... و ما را روزی ده و تو بهترین

روزی دهندگانی.» (مائه ۱۱۴)

«نوح» پیامبر بزرگ خدا نیز این درس را به مامی آموزد، آنجا که برای پیاده شدن از کشتی در یک جایگاه مناسب، چنین دعا کند: رب انزلنی منزلاً مبارکاً و انت خیر المنزلین: «پروردگار! مرا به طرز مبارکی فرود آر که تو بهترین فرود

آوردگانی.» (مؤمنون ۲۹)

و نیز «زکریا» به هنگام درخواست فرزندی از خدا که جانشین و وارث او باشد خدا را با صفت «خیر الوارثین» توصیف می کند و می گوید: رب لاتدرنی فرداً و انت خیر الوارثین: «خداوند! مرا تنها مگذار که تو بهترین وارثانی.» (انبیاء ۸۹)

بنابر این در مورد آغاز کار به هنگامی که می خواهیم با نام خداوند شروع کنیم باید دست به دامن رحمت واسعه او بنسیم، هم رحمت عام و هم رحمت خاصش آیا برای پیشرفت در کارها و پیروزی بر مشکلات صفتی مناسبتر از این صفات می باشد؟!

جالب اینکه نیروئی که همچون نیروی جاذبه، جنبه عمومی دارد و دلهارا به هم پیوند می دهد همین صفت رحمت است، برای پیوند خلق با خالق نیز از این صفت رحمت باید استفاده کرد.

مؤمنان راستین با گفتن **بسم الله الرحمن الرحيم** در آغاز کار دلدل از همه جابر می کنند و تنها به خدا دل می بندند و از او

استمداد و یاری می طلبند، خداوندی که رحمتش فراگیر است، هیچ موجودی از آن، بی نصیب نیست.

این درس را نیز از **«بسم الله»** به خوبی می توان آموخت که اساس کار خداوند بر رحمت است و مجازات، جنبه استثنائی دارد که تا عوامل قاطعی برای آن پیدا نشود تحقق نخواهد یافت، چنان که در دعای خوانیم: یا من سبقت رحمة غضبه: «ای خدائی که رحمت بر غضبت پیشی گرفته است».

انسانها نیز باید در برنامه زندگی چنین باشند، اساس و پایه کار را بر رحمت و محبت قرار دهند و توسل به خشونت را برای مواقع ضرورت بگذارند.

قرآن ۱۱۴ سوره دارد، ۱۱۳ سوره با «رحمت» آغاز می شود، تنها سوره «توبه» که با اعلان جنگ و خشونت آغاز می شود

بدون «بسم الله» است!

تفسیر ادبی و عرفانی اثر خواجه عبدالله انصاری

بسم الله الرحمن الرحيم

نزد اهل عرفان:

ب بهار خدا، سین سنای خدا، میم، ملک خدا.

نزد اهل معرفت:

ب بهای احدیت، سین سنای صمدیت، میم ملک الوهیت.

بهاء او قدیم، سناء او کریم، ملک او عظیم.

بهاء او با جلال، سناء او با جمال، و ملک او بی زوال.

بهاء او دلربا، سنای او مهر فرا، ملک او بی فناء.

ای پیش روز هر چه بخوبی است، جلالت

ای دور شده آفت نقصان، زکالت

زهره به نشاط آید چون یافت سماعت!

خورشید به رشک آید چون دید حالت؟

نزد اهل فوق:

ب بر بیا اولیاء، سین ستر با اصفیاء، میم منت بر اهل ولاء.

ب بر او یابندگان، سین ستر او بادوستان، میم منت او بر مشتاقان.

اگر نیکی او نبودی، چه جای تعیبه ستر او بودی؟ و اگر منت او نبودی، بنده را چه جای وصل او بودی؟ و بر درگاه جلال او

چه محل بودی؟ و اگر مهر ازل نبودی بنده چگونه آشنای لم یزل بودی؟

آب و گل رازهره مهر تو کی بودی اگر

هم به لطف خودی نکردی در از نشان اختیار

مهر ذات تو است الهی دوستان را اعتماد

یاد و صف تو است یارب غمنا را غمگسار

دنیا به نام خدا خوش است و عفتی به عفو او و بهشت به دیدار او، در دنیا اگر نه پیغام و نام خدا بودی، بنده را چه جای
منزل بودی، و در عفتی اگر نه عفو و کرشم بودی، کار بنده مثل بودی، در بهشت اگر نه دیدار دل افروز او بودی شادی
دریش به چه بود؟ خدایا به نشان تو بیندگانیم، به شناخت تو زندگانیم، به نام تو آبادانیم، به یاد تو شادانیم، به یافت تو
نازانیم، مست از جام مهر تو مائیم، صید عشق در دام تو مائیم.

زنجیر مغبر تو جام دل ما است

غبر ز نسیم تو غلام دل ما است

عشق تو چون خطبه به نام دل ما است

گوئی که همه جهان به کام دل ما است

اسم) **بسم الله** (از سمت گرفته اند و سمت داغ، یعنی کوینده بسم الله دارند آن رقم و نشان کرده آن داغ است.

حضرت رضا (ع) فرمود: وقتی بنده **بسم الله** می گوید یعنی خداوند داغ دارم و بدان شادم، اما از بود خود به فریادم، گریه

بودم از پیش من برگیر که بود تو راست کند همه کارم. خدایا بود تو چراغ معرفت بی فروخت پس روشنی دل من افزونی است، کو اهی تو ترجمانی من کرد پس نداء من افزونی است، نزدیکی تو چراغ وجد من بی فروخت پس همت من افزونی است، اراده تو کار من بساخت پس جهد من افزونی است، خداوند! از بود خود چه دیدم؟ مگر بلا و عنا، و از بود تو چه رسیدم؟ همه عطا و وفا!

آغاز کتاب خدا بر نام الله و رحمن و رحیم از آن جهت است که همه معانی در آن سه نام جمع است و آن معانی سه قسم است: قسمی جلال و هیبت و آن در نام الله است، قسمی نعمت و تربیت و آن در نام رحمن است و قسمی رحمت و مغفرت و آن در نام رحیم است!

معنی دیگر آنست که در آن زمان که خداوند پیغمبر را به خلق فرستاد مردم سه گروه بودند: بت پرستان، جهودان، ترسیان، گروه تحت نام آفریننده را الله می دانستند و این نام در میان آنان مشهور بود، گروه دوم نام او را رحمن می دانستند و در تورات مذکور، گروه سوم نام او را رحیم می دانستند و نزد آنان در انجیل معروف است. اینک آغاز به نام **الله** و بعد رحمن و سپس رحیم شده، جهت آنست که سر آغاز همه آفرینش است و بعد قدرت و پرورش و سپس رحمت و آمرزش، یعنی که به قدرت بیافریدم و به نعمت پروریدم و به رحمت بیاوریدم!

سیر طریقت گفت: خداوند نام تو را بجواز، مهر تو را بجواز، شناخت تو را امان، و لطف تو را اعیان. خداوند

ضعیفان را پناهی، قاصدان را بر سر راهی و مؤمنان را گواهی، چه عزیز است آن کس که تو خواهی؟!

احادیث رسول خدا (ص) درباره «بسم الله الرحمن الرحيم»

من حزنه أمر تعاطاه قال بسم الله الرحمن الرحيم وهو مخلص الله بقلبه إليه لم يترك من إحدى اثنين آتاه بلوغ حاجته في

الدنيا وآتاه بعده عند ربه ويد خروجه وأبقى للؤمنين؛

هر کس کاری اورا ندو هکین و به خود مشغول کند و ابا اخلاص برای خدا **بسم الله الرحمن الرحيم** بگوید و با قلبش به سوی

اورو کند، یکی از این دو برای او خواهد بود: یاد دنیا به حاجتش می رسد و یا حاجتش نزد پروردگار بوده و برای او ذخیره

می شود و آن برای مؤمنان ماندگار تر است.

التوحيد، ص ۲۳۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اذا قال المعلم للصبي قل بسم الله الرحمن الرحيم فقال الصبي بسم الله الرحمن الرحيم كتب الله براءة للصبي و

براءة للبيه وبراءة للمعلم؛

وقتی معلم به کودک بگوید: بگو **بسم الله الرحمن الرحيم** و کودک آن را تکرار کند خداوند برای کودک و پدر و مادرش و معلم،

برائت از آتش در نظر خواهد گرفت.

مجمع البیان ج ۱، ص ۵۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال الله عز وجل .. اذا قال العبد: «بسم الله الرحمن الرحيم» قال الله جل جلاله: بدعبدي باسمي، وحق علي

ان اتنعم له اموره و ابارك له في احواله؛

خداوند فرمود: «... هرگاه بنده بگوید: **بسم الله الرحمن الرحيم**، خدای متعال می گوید: بنده من با نام من آغاز کرد.

بر من است که کارهایش را به انجام رسانم و او را در همه حال، برکت دهم.»

عمون اخبار الرضا ج ۲، ص ۲۶۹، ح ۵۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اِذَا وَضِعَتِ الْمَائِدَةُ جِئْتُمَا اَرْبَعَةً اَلْفَ مَلَكٍ فَذَاقَالِ الْعَبْدُ: بِسْمِ اللّٰهِ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ: بَارَكَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فِى طَعَامِكُمْ ثُمَّ

يَقُولُونَ لِلشَّيْطَانِ اُخْرِجْ يَا فَاسِقُ، لَاسُلْطَانَ لَكَ عَلِيمٌ؛

هرگاه سفره پهن می شود، چهار هزار فرشته در اطراف آن گرد می آیند. چون بنده بگوید: «**بسم الله**» فرشتگان می گویند:

«خداوند به غذایتان برکت دهد» پس به شیطان می گویند: «ای فاسق! بیرون شو. تو بر آنان، راه تسلط نداری.»

کافی ج ۶، ص ۲۹۲، ح ۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

التَّسْمِیَةُ مِفْتَاحُ الْوُضُوْءِ وَمِفْتَاحُ كُلِّ شَیْءٍ

بسم الله الرحمن الرحيم، کلید وضو و کلید هر چیزی است.

مستدرک الوسائل، ج ۱، ص ۳۲۳

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لَا یُرْوَدُ دُعَاءُ اَوَّلُهُ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ؛

دعایی که با **بسم الله الرحمن الرحيم** شروع شود، رد نمی شود.

الدعوات، ص ۵۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من قرأ بسم الله الرحمن الرحيم موقفاً سمحت معه الجبال إلا أنه لا يسمع ذلك منها؛

هر کس بایقین **بسم الله الرحمن الرحيم** را قرائت کند، کوه ها به همراه او تسبیح می گویند، هر چند او تسبیح آنها را نمی شنود.

الدر المنثور، ج ۱، ص ۲۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من رفع قرطاساً من الأرض يكتب عليه بسم الله الرحمن الرحيم اجلا الله ولا سمه عن أن يداس كان عند الله من

الصديقين وخفف عن والديه وإن كانا مشركين؛

هر کس کاغذی را که روی آن **بسم الله الرحمن الرحيم** نوشته شده است از روی زمین بردارد و این کار برای

بزرگداشت خداوند و جلوگیری از اهانت به نام او باشد، نزد خداوند از صدیقین به شمار می رود و از بارگناه پدر و مادرش

برداشته خواهد شد، حتی اگر مشرک باشند.

مسند رک الوسائل، ج ۱، ص ۳۲۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إذا قال العبد عند منامه بسم الله الرحمن الرحيم يقول الله: ملائكتي! اكتبوا بالحنان نعمة إلى الصبح؛

هرگاه بنده ای هنگام خوابش، **بسم الله الرحمن الرحيم** بگوید، خداوند به فرشتگان می گوید: به تعداد نفس هایش تا صبح برایش

حسنه بنویسد.

جامع الأخبار، ص ۴۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

العبد... إن قال في أول وضوءه بسم الله الرحمن الرحيم طهرت أعضاؤه كلها من الذنوب؛

اگر بنده ای... در ابتدای وضویش، **بسم الله الرحمن الرحيم** بگوید همه اعضایش از گناهان پاک می شود.

تفسير الامام العسكري عليه السلام، ص ۵۲۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

زيروا مولدكم باليقظ؛ فإنها مطردة للشياطين مع التسمية؛

سفره یمان را با سبزی، زینت دهید؛ زیرا سبزی با **بسم الله الرحمن الرحيم**، شیطان را طرد می کند.

کلام الأخلاق، ص ۱۷۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من قرأ بسم الله الرحمن الرحيم كتب الله له بكل حرف أربعة آلاف حسنة ومحا عنه أربعة آلاف سيئة ورفع له أربعة

آلاف درجة

هر کس بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت کند خداوند به ازای هر حرف آن چهار هزار حسنه برایش می نویسد و چهار هزار

گناه از او پاک می کند و چهار هزار درجه اورا بالایی برد.

بحار الأنوار ج ۹۲، ص ۲۵۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من كتب بسم الله الرحمن الرحيم فجوته تعظيماً لله غفر الله له

هر کس بسم الله الرحمن الرحيم را برای بزرگداشت خداوند زیبا بنویسد، خداوند او را می بخشد.

بحار الأنوار ج ۹۲، ص ۳۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عن الله جل وعز أنه قال: كل أمر ذي بال لم يذكر فيه بسم الله فهو أبتري؛

از خداوند عزیز و جلیل نقل کرده است که فرمود: هر کار ارزشمندی که در آن **بسم الله** ذکر نشود ناقص است.

بحار الأنوار ج ۷۶، ص ۳۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من أراد أن ينجي الله من الزبانية السبعة عشر فليقرأ بسم الله الرحمن الرحيم فإنها تسعة عشر حرفاً جعل الله كل حرف

منها جنة من واحد منهم؛

هر کس می خواهد خداوند او را از زبانیه (فرشتگان عذاب) نوزده گانه برساند **بسم الله الرحمن الرحيم** را قرائت کند زیرا آن

نوزده حرف است. تا خداوند هر حرف آن را سپری در مقابل یکی از آن فرشتگان قرار دهد.

بحار الأنوار ج ۸۹، ص ۲۵۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إذا مر المؤمن على الصراط فيقول بسم الله الرحمن الرحيم طفت لبب النيران ونقول: جزيا مؤمن فإن نورك قد

أطاعني؛

هنگامی که مؤمن بر صراط می‌گذرد، وی گوید: **بسم الله الرحمن الرحيم**. نگاه زبانه‌های آتش خاموش می‌شود و

می‌گوید: ای مؤمن عبور کن زیرا نور تو آتش مرا خاموش کرد.

جامع الأخبار، ص ۱۲۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لوقرات بسم الله تحطك الملائكة إلى الجنة وهو شفاء من كل داء

اگر **بسم الله** را قرائت کنی، فرشتگان، تا بهشت تو را حفظ می‌کنند و آن شفای هر دردی است.

فقه الرضا علیه السلام، ص ۳۴۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كان جبرئيل إذا جاءني بالوحى أول ما يلقي عليّ بسم الله الرحمن الرحيم؛

وقتی جبرئیل با وحی به نزد من آمد، نخستین چیزی که به من القامی کرد، **بسم الله الرحمن الرحيم** بود.

سنن الدارقطني، ج ۱، ص ۳۰۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من قرأ بسم الله الرحمن الرحيم بنى الله له في الجنة سبعة آلاف قصر من ياقوتة حمراء؛

هر کس بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت کند خداوند در بهشت هفتاد هزار قصر از یاقوت سرخ برای او بنا کند.

مدینه المعابر ج ۲، ص ۳۶۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم مفتاح کل کتاب؛

بسم الله الرحمن الرحيم، کلید هر نوشته ای است.

الجامع الصغير ج ۱، ص ۴۸۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

او می یاتون يوم القيامة وهم يقولون بسم الله الرحمن الرحيم فشقل حينئذ في الميزان فيقال: ألا لا ارجح موازين امته

محمد: فتقول الانبياء عليهم السلام ان ابداء كلامهم ثلاثة أسماء من أسماء الله لو وضعت في كفة الميزان ووضعت

سینات الخلق فی کفه اخرى لرجحت حینا بهم؛

امت من در روز قیامت می آیند در حالی که بسم الله الرحمن الرحيم می گویند. آنگاه اعمال نیک آنها در ترازوی

اعمال، سنگین می شود. گفته می شود: چه چیزی باعث شده که ترازوی اعمال امت محمد سنگین شود. پیامبران جواب می دهند: چون سخن ایشان به سه نام از نام های پروردگار شروع می شود که اگر در یک کفه ترازو قرار گیرد و کنگنه آن مردم در کفه دیگر گزارد شده شود، حسنات آنها برتری می یابد.

تنبيه النواطر ونزبه النواطر ج ۱، ص ۳۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در بهشت شهری است به نام مدینه الرحمة که بی نهایت زیباست، هر که به آن رسید از رحمت رست و به رحمت

پیوست. در آن شهر خانه ای است به نام بیت الجلال که درهای بسیار دارد و کلید درهای آن

بسم الله الرحمن الرحيم است. چون بنده مؤمن بسم الله را با اخلاص بر زبان راند در باز شود و از سوی خداوند نشود

که ملک این خانه و ولایت این شهر را به تو سپردیم.

كشف الاسرار و عدة الابرار ج ۹، ص ۲۱۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چون خوان را می گذارند (یعنی سفره گسترانیده می شود) چهار هزار ملک دور آن را احاطه می کنند.

اگر بنده خدا **بسم الله الرحمن الرحيم** گفت: ملائکه می گویند: خدا به شما و طاعتان برکت بدهد و شیطان را دور می کنند و بعد از فارغ شدن از غذا اگر بنده خدا گفت: الحمد لله ملائکه می گویند: اینها گروهی هستند که خداوند به ایشان نعمت داد و سگرت این نعمت را اداء کردند.

اما اگر بنده خدا در اول سفره **بسم الله** نگفت ملائکه به شیطان می گویند: ای فاسق بیا و با ایشان طعام بخور و اگر بنده از غذا خوردن فارغ شود الحمد لله نگفت ملائکه می گویند: ایشان گروهی هستند که خدا به اینها نعمت داد و پروردگار را فراموش کردند.

حلیه المتقین، ص ۳۹، آداب طعام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هرگاه بنده **بسم الله الرحمن الرحيم** را قرائت کند شیطان از وی بگریزد.

لئالی النجارج ۳، ص ۳۳۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هر که بخوابد شب را به عبادت بخیزد، چون در بستر خود خوابید بگوید: **بسم الله الرحمن الرحيم**، بار خدایا، مرا از مکر خود

آسوده دارو یاد خودت را فراموشم مکن و مراد گروه غافلان مقرر منها، من بر خیرم در ساعت کذا و کذا. و محققا خدا می
عزوجل بدو فرشته ای نگارد که او را همان ساعت بیدار کند.

اصول کافی، ج ۷، ص ۲۱۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

از رسول خدا (ص) پرسیده شد:

آیا شیطان با انسان چیزی می خورد؟

در پاسخ فرمودند: آری، بر سر سفره ای که **بسم الله الرحمن الرحيم** گفته نشود، شیطان با آنان غذای می خورد، و به این

جهت، خداوند برکت را از آن سفره برمی دارد.

بحار الانوار، ج ۹۲، ص ۲۵۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیچ مردی نیست که خانواده خویش را گرد آورده و آن گاه سفره را پهن نماید و آنان در آغاز خوردن

بسم الله الرحمن الرحيم و در پایان آن الحمد لله رب العالمین بگویند و سفره را بردارند، مگر آن که بکلی

مورد آمرزش قرار خواهند گرفت.

سفینه البحار ج ۱، ص ۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چنانچه آدمی در هنگام سوار شدن بروسیله تعلیه نام خدایا برود **بسم الله** بگوید فرشته ای برای محافظت همراه گردد و او را تا

زمانی که پیاده شود، از هر حادثه ای محاف می دارد و اگر سوار شود **بسم الله** نکوی، شیطان همراهی اش

می کند.

کلام الاخلاق، ص ۲۴۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بنده هنگامی که سوار وسیله ای شود **بسم الله** نکوی در ردیف شیطان قرار می گیرد.

کنز العمال، ج ۹، ح ۲۴۹۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

احادیث حضرت علی (ع) درباره «بسم الله الرحمن الرحيم»

إن العبد إذا أراد أن يقرأ أو يعمل عملاً ويقول... بسم الله الرحمن الرحيم فإنه يبارك له فيه؛

هر بنده ای، نخواهد چیزی بخواند یا کاری انجام دهد و بسم الله الرحمن الرحيم بگوید، در کارش برکت داده می شود.

تفسیر الإمام العسکری علیه السلام، ص ۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من استمع إلى قارئ غير قارئ [بسم الله الرحمن الرحيم] كان له بقدر ما للقارئ؛

هر کس به صدای قاری ای که بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت می کند گوش دهد، برای او آن خواهد بود، که برای قاری

است.

عمون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۲۷۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله شفاء من كل داء وعون لكل دواء؛

بسم الله، شفای هر ددی و یاری کننده هر دارویی است.

نزهة الناظر وتبیه خاطر، ص ۴۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَا فَمَنْ قَرَأَهُ (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) معتقداً لمحو الألف محمد وآله الطيبين مهتاداً للأمر بما يؤمن به بظاهرهما وباطنهما أعطاه الله

عز وجل بكل حرف منها حسنة كل واحدة منها أفضل من الدنيا وما فيها من أصناف أموالها وخيراتهما؛

هر که **بسم الله الرحمن الرحيم** را با اعتقاد دوستی محمد و آل پاکش و با تسلیم در برابر دستور ایشان و با ایمان به ظاهر و باطنش

بخواند خداوند عز و جل در مقابل هر حرف آن، چیزی برتر از دنیا و آنچه در آن است، از ثروت و خوبی‌ها را به او می

بخشد.

عمون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۲۷۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قولوا عند اقتراح كل أمر صغير أو عظيم: بسم الله الرحمن الرحيم؛ أي استعين على هذا الأمر بالله الذي لا يحق العبادة

لغيره، المغِيث إذا استغيث، المحجب إذا دعي، الرحمن الذي يرحم ببطء الرزق علينا، الرحيم بنا في أدياننا ودياننا و

آخرتنا، خفف علينا الدين وجعله سهلاً خفيفاً، وهو يرحمنا تمييزنا من أعدائنا؛

ہنگام آغاز ہر کار کو چک و بزرگی **بسم اللہ الرحمن الرحیم** بگوئید۔ یعنی برای این کار، از خدا مدد می جویم۔ خدائی کہ جز او کسی سزاوار پرستش نیست۔ پناہ گاہ پناہجو و فریاد رس فریادخواہ است۔ خداوند بخشندہ ای کہ با کسترش روزی بہ ما رحم می کند، مہربان بہ ما، در آمین و دنیا و آخرت ما۔ دین را بر ما آسان و سبک و سہل گرفت۔ و بہ ما رحم می کند با جدا کردن از دشمنانش۔

التوحید، ص ۲۳۲

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وقتی کہ **بسم اللہ الرحمن الرحیم** بر پیامبر اکرم (ص) نازل شد، آن حضرت فرمود: اولین بار کہ این آیہ بر حضرت آدم نازل شد فرمود: تا زمانی کہ فرزندان من این آیہ را قرائت کنند از عذاب (الہی) در امان خواهند بود۔

اسرار الصلوٰۃ (ملکی تہذیبی)، ص ۲۲۶

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عبداللہ بن مسعودؓ می گوید: بہ محضر علی (ع) مشرف شدم و ہنگامی کہ خواستم بروی تخت نشینم پایہ آن سنگست و بر زمین افتادم و سرم آسیب دید۔

حضرت علی (ع) فرمود: شکر خداوندی را که کفاره گناهان شیعیان را در دنیا قرار داد تا همین جا پاک شوند. عبدالله
می گوید: عرض کردم: چه گناهی کرده ام که شسته شدن سرم کفاره آن باشد؟ حضرت فرمود: وقتی که نشستی **بسم الله**
نمکفتی.

فاتحه الکتاب (تفسیر سوره حمد)، ص ۴۸، ۴۷، البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۴۵،

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من از رسول خدا (ص) شنیدم که فرمود: هرگاه به شدت در تنگنا قرار گرفتی و درمانده شدی بگو

بسم الله الرحمن الرحيم و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظيم که به برکت این کلمات، بلاها و آفت ها از تو

دور گردد و از آن ها مصون و محفوظ بمانی.

منهاج النجاة فی تفسیر الصلوة، ج ۱، ص ۲۳۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هنگامی که غذای خورید در آغاز آن **بسم الله الرحمن الرحيم** گفته شود و در انتهای آن حمد خدا شود.

بحار الانوار، ج ۸۶، ص ۳۸۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

احادیث سایر معصومین (ع) درباره «بسم الله الرحمن الرحيم»

امام باقر (ع):

أول كل كتاب نزل من السماء «بسم الله الرحمن الرحيم»، فإذا قرأت «بسم الله الرحمن الرحيم» فلا تبالي أن لا

تستعين، وإذا قرأت «بسم الله الرحمن الرحيم» سترتك فيما بين السماء والأرض؛

ابتدای هر کتابی که از آسمان نازل شده، **بسم الله الرحمن الرحيم** است. هرگاه **بسم الله الرحمن الرحيم** را قرائت

کردی اشکالی ندارد که استعاذه کنی (نگویی که پناه می برم به خدا) و هرگاه **بسم الله الرحمن الرحيم** را تلاوت کردی، تو را

از آنچه میان آسمان و زمین است محفوظ می دارد.

کافی، ج ۳، ص ۳۱۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام باقر (ع):

هر کس در اول وضویش **بسم الله الرحمن الرحيم** بگوید همه بدنش طاهر می شود و کسی که **بسم الله الرحمن الرحيم** نگوید

بدنش طاهر نباشد مگر آن مقداری که آب رسیده است.

تفسیر اطبیب البیان، ج ۱، ص ۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

«تخز من الناس کلهم» بسم الله الرحمن الرحيم و«قل هو الله أحد» اقرأ ما عن يمينك وعن شمالك ومن بين

يديك ومن خلفك ومن فوقك ومن تحتك؛

خود را از تمامی مردم با **بسم الله الرحمن الرحيم** و قل هو الله احد حفظ کن. آن را از سمت راست و چپ و جلو و

عقب و بالا و پایین بخوان.

کافی، ج ۲، ص ۶۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

هرگاه مسلمانی بخواند طعام بخورد و چون لقمه را بردارد و بگوید **بسم الله** و الحمد لله رب العالمین پیش از آنکه لقمه به دهانش رسد

خدای تعالی کنایه‌اش رامی آمرزد.

حلیه المتقین، ص ۳۹، آداب طعام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

لا تلعن بسم الله الرحمن الرحيم وإن كان بعده شعراً

بسم الله الرحمن الرحيم را نگویند حتی اگر بعدش شعر باشد.

کافی، ج ۲، ص ۶۷۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

در نامه بنوشتن بسم الله الرحمن الرحيم را ترک کن، اگر چه پس از آن شعر باشد.

مشكاة الانوار، ص ۳۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ وَلَمْ يَسْمَعْ كَانَ لِلشَّيْطَانِ فِي وَضُوئِهِ شَرِكٌ وَإِنْ أَكَلَ أَوْ شَرِبَ أَوْ لَبَسَ وَكُلُّ شَيْءٍ صَنِيعُهُ يَنْفَعِي أَنْ يَسْمِيَ عَلَيْهِ

فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ كَانَ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ شَرِكٌ؛

هرگاه یکی از شما وضو بگیرد و بسم الله الرحمن الرحيم نکوید، شیطان در آن شریک است و اگر غذا بخورد و آب بنوشد یا

لباس بپوشد و هرکاری که باید نام خدا را بر آن جاری سازد، انجام دهد و چنین نکند، شیطان در آن شریک است.

محاسن ج ۲، ص ۴۳۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اسْمُ اللَّهِ الْأَكْبَرِ أَوْ قَالَ الْأَعْظَمِ؛

بسم الله الرحمن الرحيم، بزرگ ترین (یا فرمود با عظمت ترین) نام خداوند است.

بحار الأنوار، ج ۹۰، ص ۲۲۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

الباء بهاء والله والسين سناء والله واليميم مجد والله والكل شيء الرحمن بجميع خلقه والرحيم باليه منين خاصة
باء (بسم الله الرحمن الرحيم) بهاء (روشنی) خدا و سین آن سناء (بزرگی) خدا و یمیم آن مجد (عظمت) خدا، والله معبود
همه چیز، الرحمن مهربان به همه خلق، رحیم مهربان فقط به مؤمنان است.

کافی ج ۱، ص ۱۱۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

بما ترک بعض شیعیان فی اقیلح امره بسم الله الرحمن الرحيم فیما تحذره الله بکرو و لیعنیه علی شکر الله و الثناء علیه و یحق و
صحة تفصیره عند ترک قول بسم الله الرحمن الرحيم؛

بساکه کی از شیعیان ماد آغاز کاری، بسم الله الرحمن الرحيم نمی گوید و به همین خاطر، خداوند او را گرفتار چیزی
ناخوشایند می سازد تا به شکر و شنای الهی متوجه گردد و کوتاهی اش را در گفتن بسم الله، جبران کند.

التوحید، ص ۲۳۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

لِبِسْمَةِ تَيْحَانِ السُّورِ؛

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، تِلْكَ سُورَةُ هَامِتْ.

تفسير القرطبي ج ۱، ص ۹۲ و مكارم الأخلاق، ص ۳۴۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

اَعْلِقُوا اَبْوَابَ الْمَعْصِيَةِ بِالْاِسْتِعَاذَةِ وَافْتَحُوا اَبْوَابَ الطَّاعَةِ بِالتَّسْمِيَةِ؛

درهای گناهان را با استعاذه (پناه بردن به خدا) ببندید و درهای طاعت را با **بِسْمِ اللَّهِ** کشف کنید.

الدعوات، ص ۵۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

پیش از اسلام، مردم در آغاز نامه های خود می نوشتند بسمک اللهم (پروردگارا! به نام تو) و چون آیه شریفه: انه من

سليمان و انه بسم الله الرحمن الرحيم (غل، آیه ۳۰) نازل شد، از آن پس در ابتدای نامه می نوشتند:

بسم الله الرحمن الرحيم.

صفحة الجارج ۱، ص ۶۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

آنان (مخالفان) را چه می شود؟ خدایشان بکشد که (در نماز) عمداً، به آشکار و ظاهر خواندن بزرگترین آیه در کتاب خدا را

بدعت پنداشته اند (و در این کار هیچ دلیلی ندارند) و آن آیه **بسم الله الرحمن الرحيم** می باشد.

مجمع البيان، ج ۱، ص ۱۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

بسم الله الرحمن الرحيم را به بهترین خط بنویس و بآ آن را کشیده قرار ده، تا (توانی) سین را بلند و کشیده بنویسی.

آثار الصادقین، ج ۹، ص ۱۴۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع):

هر کسی که هنگام وضو نام خدا را بر زبان جاری کند، گویا غسل کرده است.

ثواب الاعمال، ص ۳۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام کاظم (ع):

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ علیه السلام:

و اُمّی آیه اَعْظَمُ فِی کِتَابِ اللَّهِ؟ قَالُوا: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ؛

از امام کاظم علیه السلام پرسیدند: کدامیک از آیات کتاب خدا برتر و بزرگتر است؟ فرمودند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.

بحار الأنوار، ج ۸۹، ص ۲۳۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام رضا (ع):

إنَّ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَقْرَبُ إِلَى اسْمِ اللَّهِ الْعَظِيمِ مِنْ سِوَا الْعَيْنِ إِلَى بَيَاضِهَا؛

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، به اسم اعظم نزدیک تر است از سیاهی چشم به سفیدی اش.

عمون أخبار الرضا ج ۱، ص ۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام رضا (ع):

مَعْنَى قَوْلِ الْقَائِلِ بِسْمِ اللَّهِ أَيْ بِاسْمِهِ عَلَى نَفْسِهِ سَمَاءٌ مِنْ سَمَاتِ اللَّهِ وَهِيَ الْعِبَادَةُ؛

معنای گفته کسی که بِسْمِ اللَّهِ می گوید یعنی نشانی از نشانه های خداوند را بر خود می گذارم و آن عبادت است.

التوحيد، ص ۲۲۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام حسن عسکری (ع):

علامات المؤمن خمس: ... و البقرة «بسم الله الرحمن الرحيم»؛

نشانه های مؤمن پنج چیز است: ... و بلند گفتن **بسم الله الرحمن الرحيم**.

تهذيب الأحكام، ج ۶، ص ۵۲، ح ۳۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام حسن عسکری (ع) در تفسیر بسم الله: ...

اوست خدایی که تمام آفریدگان در مواقع نیاز مندی ها و گرفتاری ها و شاید به هنگام قطع امید و کسستن اسباب

از همه آنان که پامین از او، و غیر اویند، او را معبود خویش گرفته و به نیایش وی آهنگ می کنند و می گویند:

بسم الله الرحمن الرحيم یعنی در تمام امور و کارهایم از خدایی که عبادت و پرستش تنها شایسته و سزاوار اوست، کمک و

یاری می طلبم خدایی که چون دست فریادس خواهی به سویش کشوده گردد، به فریاد رسد. ذات مقدسی که چون (از سر

صدق) خوانده شود اجابت فرماید.

تفسیر البرهان، ص ۴۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام معصوم (ع):

من حق القلم علی من أخذہ إذا کتب أن یبدأ بسم الله الرحمن الرحیم؛

از حقوق قلم بر کسی که آن را برای نوشتن در دست می گیرد این است که با **بسم الله الرحمن الرحیم** آغاز کند.

مدرک الوسائل، ج ۸، ص ۴۳۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اسرار رموز آثار، فواید و برکات حیرت انگیز بسم الله الرحمن الرحیم

سه هزار نام در سه نام

بعضی گفته اند: خدای متعال سه هزار نام دارد، هزار نام مخصوص فرشتگان مقرب است که آنان می دانند؛ هزار

نام مخصوص پیامبران و نهصد و نود و نه نام مربوط به امت هاست. خدای سبحان از آن سه هزار نام یک نام را

برای خود برگزیده و بیچ ملک مقرب و نبی مرسل از آن خبر ندارد و این اسم را مخزون سر مکنون گویند. از آن نهصد و

نود و نه اسم که سم امت هاست، سیصد اسم در تورات ذکر شده است و سیصد اسم در زبور و سیصد نام در انجیل و نود و

نه اسم در قرآن و چون امت محمد (ص) بهترین امت هاست، خداوند مجموع معانی آن سه هزار نام را در سه اسم خود

که در **بسم الله الرحمن الرحيم** (الله، رحمن، رحیم) وجود دارد به ودیعت نهاده و هر یک را به معنای هزار اسم خود قرار داده و به امت اسلام ارزانی داشته تا هر بنده ای که این اسم و معنای آن را یاد کند چنان باشد که تمامی نام های خداوند را خوانده و دانسته است.

تفسیر فاتحه الکتاب (با تعلق و تصحیح آشتیانی) ص ۶۶، ۶۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دمان درو ناامیدی

برخی از بزرگان گفته اند: اقتراح سوره های قرآن با **بسم الله** و آغاز شدن کتاب خداوند با سوره فاتحه و قرار گرفتن **بسم الله** در ابتدای این سوره، دلیل قطع است بر وسعت رحمت خداوند. وقت در همین امر بهترین و مؤثرترین دمان درد ناامیدی است. توجه به این مسأله که مشا نزل قرآن همانا رحمت واسعه الهی است، مستلزم آن است که رهروان حقیقت در قبول امثال امر الهی تعجیل کنند و از اکراه و سستی بپرهیزند تا امیدشان قوی تر گردد و ایمان و یقین داشته باشند که خداوند با قرار دادن **بسم الله** در آغاز قرآن و سوره فاتحه و توصیف ذات خود با رحمن و رحیم چگونه می شود که بر بندگان خود رحم نفرماید.

آورده اند که: سائلی برد عارتی با شکوه رسید و چنبری خواست، برخلاف انتظارش چنبر کمی به او دادند. تبری آورد و خواست آن بارگاه را خراب کند. پرسیدند: چرا چنین می کنی؟ به صاحب عمارت گفت: یا خانه مطابق عطایت بساز و یا این که فراخور عمارت و درگاهت عطا کن. این بخش اندک با این در بزرگ نمی سازد.

منهاج النجاة فی تفسیر الصلوة ج ۱، ص ۲۳۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نجات از شعله های نوزده گانه آتش

عبدالله بن مسعود گوید: هر که خواهد از شعله های نوزده گانه آتش دوزخ نجات یابد، **بسم الله الرحمن الرحيم** گوید، زیرا **بسم**

الله الرحمن الرحيم نوزده حرف است و خداوند تعالی هر حرفی را سپری در برابر یکی از آن شعله ها قرار می دهد.

مجمع البیان، ج ۱ ص ۱۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وصیت عارف

عارفی وصیت کرد **بسم الله الرحمن الرحيم** را بر کفن او بنویسند. پرسیدند: این کار چه سودی دارد؟ گفت: چون

قیامت برپا شود و همه مردم از قبر برخیزند، گویم: پروردگارا! برای مالتابی فرستادی و در عنوان و آغاز آن **بسم الله**

الرحمن الرحیم ثبت کردی، امروز با عنوان کتاب خود با ما رفتار کن.

منهج الصادقین، ج ۱، ص ۳۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آثار رحمت الهی

خداوند صفات متعددی دارد ولی در تمام مواقع در کنار عبارت **بسم الله**، الرحمن الرحیم رامی آورد و خود را با این صفات یاد می کند. و حال آن که ممکن بود بگوید بسم الله العظیم الحکیم، بسم الله الجبار المنتقم و همچنین سایر صفات. نکته مطلب، در جلب قلوب مردم از راه رحمت است. برای جمع آوری مردم هیچ نیرویی بهتر از رحمت که موجب امید است نیست. مردم وقتی امید پیدا کردند حرکت می کنند و امید از راه رحمت و بشارت میسر است. پیغمبری که می خواهد تمام طبقات مردم را جمع و آنان را امیدوار کند، باید قدرتی در اختیار داشته باشد که به وسیله آن در مردم روح امید ایجاد کند. بشارت و رحمت بهترین ابزار برای ایجاد امید است. از این رومی گوید: سبقت رحمة غضبه (دعای جوشن کبیر، مفاتیح الجنان، ص ۱۴۸) فضل و رحمتش بر غضبش سبقت دارد.

آوردن رحمن و رحیم در **بسم الله** باعث امیدواری و تجمع مردم بر کرد پیغمبر است، از این رو تمام مظاهر مختلف

اسلام، رحمت معرفی شده است. قرآن را هدیه و رحمه للمؤمنین (غل آیه ۷۷)، رسول را و اما ارسلناک الاربعة

للعالمین (انبیاء آیه ۱۰۷) و اشداء علی الکفار رجاء مینم (فتح آیه ۲۹) بر می شمرد.

پیام حوزه، ش ۲۳، ص ۵۵، ۵۶ (تفسیر سوره حمد، محمد تقی فلسفی)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شفای قصر

قیصر روم به سرددی شدید مبتلا شده بود که تمام پزشکان از درمان او عاجز ماندند. نامه ای به محضرا میر مؤمنان علی (ع) نوشت و گزارش حال خود را به آن حضرت عرض کرد. امام علی (ع) کلاهی را نزد وی فرستاد و فرمود: آن را بر سر نهد تا شایبد. قیصر چون آن را بر سر گذاشت فوراً شفا یافت و بسیار تعجب کرد.

دستور داد آن کلاه را بشکافند و ببینند داخلش چیست. وقتی که آن را شکافتند کاغذی در آن یافتند که نوشته بود

بسم الله الرحمن الرحيم. قیصر روم دریافت که شفای او از برکت **بسم الله** بود و برای همین مسلمان شد.

منهج الصادقین، ج ۱، ص ۳۸، تفسیر ابوالفتح، ج ۱، ص ۲۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرچشمه مهربانی ها

دباره تفسیر الرحمن الرحیم می خوانیم که: در آن اشاره ای است که نعت های سرشار و پرکننده در دو جهان، تماماً از خداوند است و برای اوست رحمت بگانی دنیا و رحمت ویژه عالم آخرت. در روایت آمده است که: الرحمن همان (کسی) است که به روزی بندگانش شدیداً متمایل است و مواد روزیش را از آنان نبرد اگر چه آنان فرمایش نبرند. و علی (ع) فرمود (خداوند) رحیم است به بندگان مؤمن. و از رحمت اوست که صدر رحمت آفرید و از آن، رحمت واحدی در همه آفریدگان قرار داد و با آن رحمت واحد، مردم به یکدیگر مهربان و دلسوزند.

تفسیر فاتحه الکتاب، ص ۳۳ (علامه ابنی رحمه الله)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله در قرائت قرآن

الف: اول سوره ها: چون **بسم الله** در ابتدای همه سوره هایکی از آیات قرآن است، هنگام تلاوت از اول سوره ها، گفتن **بسم الله الرحمن الرحيم** واجب است. به جز سوره توبه (برائت) که بدون **بسم الله** نازل شده است و نباید آن

را در اول سوره برائت بخوانند.

ب: وسط سوره ها: در صورت شروع قرائت از وسط سوره ها، می توان بدون **بسم الله یا بسم الله** شروع کرد، هر چند

خواندن **بسم الله الرحمن الرحيم** فضیلت و ثواب زیادی دارد. ولی در وسط سوره برائت بهتر است بدون **بسم الله و**

تنها با اعوذ بالله خوانده شود تا نشانه ای باشد از این که در ابتدای سوره برائت **بسم الله** وجود ندارد.

کسی که قرآن می خواند از هر جای قرآن باشد، (اول، وسط و یا آخر سوره) قبل از گفتن **بسم الله الرحمن الرحيم**

مستحب است بگوید: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم (پناه می برم به خداوند از شیطان رانده شده)

آشنایی با آداب تلاوت قرآن، ص ۳۰-۳۱-۳۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خداوند متعال در سوره نحل به پیامبر اکرم (ص) می فرماید: **فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ** (نحل،

آیه ۹۸) هنگامی که قرآن می خوانی، از شر شیطان مطرود به خدا پناه ببر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع هر سوره با بسم الله

یهی در کتاب شعب از احمد بن حنبل نقل کرده که گفت: هر که با هر سوره از قرآن کریم **بسم الله الرحمن الرحيم** نگوید، محققاً یکصد و چهارده آیه از کتاب خدا را ترک گفته است. (یعنی **بسم الله** اول سوره ها، یک آیه محسوب شده و خواندن آن موجب ترک یک آیه از آن سوره خواهد بود.)

تفسیر کشاف، ج ۱، ص ۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نختم بسم الله برای استجابت دعا

یکی از عارفان گفته است: هر که مشکلی دارد و از تدبیر و حل آن عاجز است در روز جمعه پس از ادای نماز عصر پنج ذکر می نخواند و با حضور قلب کامل دو نام رحمن و رحیم را که مخصوص خدای سبحان است به صورت نذاتا غروب آفتاب تکرار کند و پس از آن سوره سجده بگذارد و حاجتی که دارد از خداوند بخواند، البته برآورده شود.

تفسیر فاتحه الکتاب (با تعلیق و تصحیح آشتیانی)، ص ۷۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شیخ رجب برسی در کتاب کشف الاسرار گفته: هر که تلاوت کند **بسم الله الرحمن الرحيم** را (۷۸۶) مرتبه و به این عدد

صلوات بفرستد، استجاب دعای شود. یعنی بعد از آن، هر دعای مشروعی که کند دعایش مستجاب

می شود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تأثیر فکری و اخلاقی «بسم الله»

قرآن، یکتا کتاب توحید برای محافل فکری بشر است. سوره های این هدیه الهی با جمله «**بسم الله**» آغاز

می شود تا انسان را متوجه سازد که همه تعالیم و دستورهای پروردگار، از مبدأ حق و از منظر رحمت است (جز سوره توبه که

آیاتش نماینده توبه با مردم بحج و اعلام قطع رابطه رحمت با آنها است). دستور گفتن این کلمه برای آن است که روی

فکر و دل را از غیر خدا برگرداند تا انسان، همه جهان و هر علی را از نظر توحید بگرداند و به سوی وحدت و ارتباط بگرداند و

نامه های بهاء و قدرتمندان را در آغاز کارهای مهم، از خاطر بزداید تا از پراکندگی ببرد و نگرانی به خود راه ندهد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهمیت فوق العاده آغاز با «بسم الله الرحمن الرحيم»

در روایات اسلامی به قدری به این آیه از قرآن مجید اهمیت داده شده است که آن را هم ردیف

«اسم اعظم الهی» معرفی کرده اند. امام علی بن موسی الرضا (ع) می فرماید:

«بسم الله الرحمن الرحيم اقرب إلى اسم الله العظيم من النظر العين إلى بيضاء؛

بسم الله الرحمن الرحيم، به اسم اعظم خدا نزدیک تر از سیاهی چشم است، به سفیدی آن.»

آنچه از میان روایات امان معصوم: درباره اهمیت «بسم الله الرحمن الرحيم» به دست می آید عبارت است از:

امان معصوم: هیچ کاری را بدون گفتن این جمله آغاز نمی کردند.

سفر می کردند غذا را با این جمله آغاز و اگر چند غذا تناول می کنند برای هر کدام جداگانه

«بسم الله الرحمن الرحيم» بگویند و چنانچه فراموش کردید، جمله «بسم الله على اوله و آخره» را بر زبان جاری کنید. این

مطلب، به اهمیت فوق العاده شروع غذا با نام خداوند اشاره می کند.

بلند گفتن و آشکار کردن «بسم الله الرحمن الرحيم»، بسیار سفارش شده است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع) می فرماید:

«حدیثی از ابی عن ابیه عن جده عن علی بن ابی طالب علیه السلام نقل التیقه دینی و دین آباء فی کل شیء و الله فی تحریم

المسک و خلج الخفین عند الوضوء و الجهره بسم الله الرحمن الرحيم؛

پدرم از پدرانش روایت کرده است که علی بن ابی طالب فرمود: تیقه در هر چیزی دین من و دین پدران من است؛

جز در تحریم مست کننده و در کردن کفش، [برای مسح] هنگام وضو و بلند گفتن

بسم الله الرحمن الرحيم.»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام زین العابدین در فضیلت «بسم الله الرحمن الرحيم» می فرماید:

«أَنَّ اللَّهَ قَدْ فَضَّلَ مُحَمَّدًا فَاتَحَهُ الْكِتَابَ عَلَى جَمِيعِ النَّبِيِّينَ مَا أَعْطَاهُ أَحَدًا قَبْلَهُ وَاللَّهُ أَعْطَى سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ مِنْ بَسْمِ اللَّهِ
 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَرَأَاهُ شَرَفَ مَنْ جَمِيعِ مَلَائِكَةِ الْإِثْقَى أَعْطَاهَا قَالُ يَا رَبُّ مَا أَشْرَفْنَا مِنْ كَلَامَاتِهَا لَمْ نَلِدْ مِنْ جَمِيعِ مَلَائِكَةِ
 الْإِثْقَى وَهِيَ تَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَا سُلَيْمَانُ وَكَيْفَ لَا تَكُونُ كَذَلِكَ وَمَا مِنْ عَبْدٍ وَلَا أُمَّةٍ سَخَنِي بِهَا إِلَّا أُورِثَتْ لَهُ مِنَ الثَّوَابِ
 أَلِفٌ ضَعِيفٌ مَا أُورِثَتْ لَهُ مِنْ تَصَدِيقٍ بِأَلِفٍ ضَعِيفٍ مَلَائِكَةُ يَا سُلَيْمَانُ هَذِهِ سَجَّةٌ مَا أَسْبَغَ لِمُحَمَّدٍ سِيدِ النَّبِيِّينَ تَامَ فَاتَحَهُ الْكِتَابَ
 إِلَى آخِرِهِ؛ خَدَّافًا سَوْرَةَ فَاتَحَهُ الْكِتَابَ، يَا مَبْرَأَكْرَمِ رَأْبَ تَامَ يَا مَبْرَأَنَ بَرْتَرِي نَخْشِدُ؛ بِه كَوْنَهُ أَيْ كَبِهَ أَحَدِي قَبْلَ مِنْ
 إِشَانِ، أَيْنَ سَوْرَةَ رَاعِطًا نَكْرَدَه بُودَ؛ مَكْرَ آخِجَه كَبِهَ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ عَطَا كَرْدَه هَمَانِ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** اسْت. وَی
 اِنْ جَلَه رَا بَا لَاتَر از تَام سَرزِ مِیْنَهایی كَبِه او ار زانی شَدَه بُودَ،

می دانست پس گفت: پروردگارا! چه کلمات عالی و شریفی است. این جمله از تمام سرزمینهایم که به من بخشیدی
 کرامی تر است. خدای متعال فرمود: اسی سلیمان! چگونه چنین نباشد در حالی که هیچ مردوزنی نیست که مرا با این جمله
 بخواند مگر آنکه هزار برابر ثوابی برای او مقرر می کنم که برای کسی که هزار برابر سرزمینهای تو را صدقه

می دهد، مقرر می نمایم. اسی سلیمان! این جمله یک بهتم آن چیزی است که به محمد پیا مبران بخشیدم که

همانا تمام فاتحه الكتاب است.»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در اهمیت این جمله، همین بس که اگر حیوان حلال کوشتی بدون «بسم الله الرحمن الرحيم» میخ شود، خوردن گوشت آن، حرام است. این حکم شرعی اسلام، حکایت از تأثیر فراوان «بسم الله الرحمن الرحيم» در امور دنیوی نیز

دارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آثار کفتن «بسم الله الرحمن الرحيم»

در وضو

در تفسیر امام حسن عسکری (ع) در ثواب شروع وضو با بسمله آمده است:

«وإن قل فی أول وضوءه بسم الله الرحمن الرحيم طهرت أعضاؤه كلها من الذنوب؛

و اگر گفت **بسم الله الرحمن الرحيم** در آغاز وضویش، باعث پاک شدن همه اعضا از کناهن می شود».

رسول خدا (ص) به فردی که درباره ثواب وضو سوال داشت، فرمود: «فَاعْلَمْ أَنَّهُ إِذَا ضَرَبْتَ يَدَكَ فِي الْمَاءِ وَقُلْتَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ تَنَاسَرَتِ الذُّنُوبُ الَّتِي أَكْتَسَبْتَهَا إِذْ غَسَلْتَ وَجْهَكَ تَنَاسَرَتِ الذُّنُوبُ الَّتِي أَكْتَسَبْتَهَا

عَيْنَاكَ بِظَهْرِكَ وَفَوْكَ بِفِطْرِكَ إِذَا غَسَلْتَ ذِرَاعَيْكَ تَنَاسَرَتِ الذُّنُوبُ عَنْ يَمِينِكَ وَشِمَالِكَ إِذَا مَسَحْتَ رَأْسَكَ وَ

قَدَمَيْكَ تَنَاسَرَتِ الذُّنُوبُ الَّتِي مَشَيْتَ إِلَيْهَا عَلَى قَدَمَيْكَ فَذَا لَكَ فِي وَضُوئِكَ؛

بدان! چون دست در آب بری و **بسم الله الرحمن الرحيم** بگویی، کناهنی که دستایت انجام داده فرو می ریزد

و چون چهره خویش را بشویی، کناهنی که چشمهایت با نگاه کردنشان انجام داده اند از بین می رود، همچنین کناهن دهنانت که

تلفظ کرده زودده می شود و وقتی دو دست خود را از آرنج بشویی، کناهن، از دست راست و چپ فرو می ریزد و چون

بر سر و پشت پاهای خود مسح کنی، کناهنی از بین می رود که قدمهایت به سوی آنها گام برداشته اند. پس این، پاداش

وضوی تو است».

حضرت علی (ع) می فرماید: «أَنَّ مَنْ تَوَضَّأَ فَذَكَرَ اسْمَ اللَّهِ طَهَّرَ جَمِيعَ جَسَدِهِ وَكَانَ الْوُضُوءُ إِلَى الْوُضُوءِ كَفَّارَةً لِمَا بَيْنَهُمَا مِنْ

الذُّنُوبِ وَمَنْ يَلُمُ بِسْمِ اللَّهِ يَطْهَرُ مِنْ جَسَدِهِ إِلَّا أَصَابَهُ الْمَاءُ»

هر کس وضو بگیرد و نام خدا را ذکر کند (بسم الله الرحمن الرحيم بگوید) تمام بدنش پاک می شود و این وضو تا وضو [می بعد]،

خود کفاره گناهان میان دو وضو است و هر کس بسم الله نکوید، فقط اندامهایی که آب به آنها رسید پاک می شود».

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تعلیم به کودکان

پیامبر خدا (ص) فرمود: «أَنْتُمْ إِذَا قَالُوا لِلْمُعَلِّمِ يَلْبِسُ قُلُوبَكُمْ بِاسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قَالُوا يَلْبِسُ بِاسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كُتِبَ لَهُ بِرَاعَةٍ لِلصَّبِيِّ بِرَاعَةُ الْبُيُوتِ وَبِرَاعَةُ الْمُعَلِّمِ»

هرگاه معلم به کودک بگوید: بگو:

«بسم الله الرحمن الرحيم»، پس کودک بگوید: «بسم الله الرحمن الرحيم»، خداوند برای این کودک و پدر و مادر او این

معلم، برأت [از آتش] خواهد نوشت».

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هنگام افطار

امام کاظم از پدرانش نقل می فرماید: «لَنْ يَكُلَ صَائِمٌ عِنْدَ فُطُورِهِ دُعَاةً مُتَجَانِبَةً فَإِذَا كَانَ أَوَّلَ لِقْمَتِهِ قُلْ بِسْمِ اللَّهِ [اللهم يا واسع المغفرة اغفر لي قل روفى رواية أخرى بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يا واسع المغفرة اغفر لي فإنه من قالها عند افطاره غفر له ما نابرأى هر شخص روزه دار، هنگام افطارش، دعای مستجابی است. پس هنگام لقمه تحت، بگو: «بسم الله يا واسع المغفرة اغفر لي» و در روایت دیگر است (که بگو: «بسم الله الرحمن الرحيم يا واسع المغفرة اغفر لي»). پس کسی که هنگام افطارش، این کلمات را بگوید آمرزیده خواهد شد».

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هنگام دعا

رسول خدا (ص) فرمود: «لَا يَرْوِدُ دُعَاءٌ أَوَّلُهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

دعای آغاز شده با بسم الله الرحمن الرحيم رد نمی شود».

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هنگام گرفتاری

امام صادق (ع) درباره تأثیر «بسم الله» می فرماید: «لَا أَعْلَمُ كَلِمَاتٍ إِذَا وَقَعَتْ فِي وَرِطَةٍ أَوْ بَلِيَّةٍ قُتِلَ بِسْمِ اللَّهِ»

الرحمن الرحيم لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم فان الله يصرف بها عنك ما يشاء من انواع البلاء؛ آيا برای

زمان نابودی و هلاکت، کلماتی به تو می آموزم؟ پس بگو:

«بسم الله الرحمن الرحيم لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم»، که خداوند به سبب آن، هر نوع بلایی را که نخواهد از تو

دفع می کند».

پایداری و بقای عل، بسته به ارتباطی است که با خدا دارد؛ از این رو خداوند بزرگ در نخستین آیات قرآن

بر پیامبر رحمت، دستور می دهد که تبلیغ اسلام را با نام خدا شروع کند

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اثر «بسم الله» در دفع بلا

امام کاظم (ع) به منفضل بن عمر فرمود:

«یا منفضل! تجب من الناس کلهم بسم الله الرحمن الرحیم و باقل هو الله أحد و اقرأ عن یسینک و شماتک و من بین

یدیک و من خلعتک و من تحتک و من فوقک و اذا دخلت علی سلطان جائر حین تطهر الیه فاقرأ ثلاث مرات

و اعتد بیدک الی ۛ سری ثم لا تغار قما حتی تخرج من عنده؛

ای منفضل! با «بسم الله الرحمن الرحیم و باقل هو الله أحد»، خود را از تمام مردم بپوشان. آن راست راست و

چپ و مقابل و پشت سروپایین و بالای خودت بخوان و هرگاه بر حاکم ظالمی وارد شدی و محاکمت به او که افتاد، آن را

سه مرتبه بخوان و دست چپ خود را که بزنی، پس آن را باز نکن تا از نزدش خارج شوی.»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پنجم خروج از منزل

امام باقر (ع) می فرماید:

« من خرج من بيته فقال بسم الله الرحمن الرحيم قال له المكان هيت وإذا قال لا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم
 قال له وقت وإذا قال توكلت على الله قال له كيف تقول الشيطان كيف لا صنع بمن هدي ووقتي وكفني؛ هر کس که از
 خانه اش خارج شود و «بسم الله الرحمن الرحيم» بگوید، دو فرشته به او می گویند: هدایت شدی و هرگاه بگوید: «لا حول ولا
 قوة إلا بالله العلي العظيم»، به او می گویند: نگاه داشته شدی و هرگاه بگوید: «توكلت على الله»، به او می گویند: کفایت
 شدی. [در اینجا] شیطان می گوید:

چه کار کنم با کسی که هدایت شده، نگاه داشته شده و کفایت شده است.»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در مسائل زناشویی

امام صادق (ع) می فرماید:

«إذا أتى أحدكم أهله فليذكر الله فإن من لم يذكر الله عند الجماع وكان منه ولد كان ذلك شرك شيطان ويعرف

ذلك بجنه و بعضنا؛ هر یک از شما چون آهنگ کام بردن از همسر کند، خداوند را یاد کند

(بسم الله الرحمن الرحيم بگوید)؛ زیرا هر کس هنگام نزدیکی، نام خدا را نبرد و فرزندى به وجود آورد شیطان در آن

دخالت کرده باشد و این مطلب، بادوستى و دشمنى با مشخص مى شود».

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در شروع غذا

ابى سيار مى گوید: به امام صادق (ع) گفتم: «إِنِّى أَتَجَمُّ قُلَّ رَسْمٍ قُلِّتَ قَدَّ سَمِيتَ قُلَّ فَلَطَلَكِ تَكَلَّ أَلْوَانِ الطَّعَامِ

قُلِّتَ نَعَمَ قُلَّ قَسَمِى عَلَى كُلِّ لَوْنٍ قُلِّتَ لَأَقُلَّ فَمِنْ هُنَا تَجَمُّ مِنْ [هنگام خوردن غذا ناراحت

مى شوم. فرمود: [غذای خود را] با نام خدا آغاز کن، گفتم: چنین مى کنم. فرمود: شاید غذایى را بخارنگ مى

خورى؟ گفتم: بده. فرمود: بر هر رنگى نام خدا مى برى؟ گفتم: نه. فرمود: پس بدین سبب ناراحت

مى شوى.

آنچه گذشت، خلاصه ای از صد روایت درباره فضیلت و آثار «**بسم الله الرحمن الرحيم**» بود؛ ولی متأسفانه، نوشتن این جمله در ابتدای نوشته ها کم رنگ شده است و احترام بایسته و شایسته به این کلام گزاردده نمی شود؛ در حالی که در میان هزاران حدیث از ائمه اطهار: یک نوشته با کلمه بسمه تعالی و مشابه آن مشاهده نشده است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

از مولای متقیان حضرت علی (علیه السلام) روایت شده است:

وقتی که **بسم الله الرحمن الرحيم** بر پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) نازل شد، آن حضرت فرمود: اولین بار که این آیه بر حضرت آدم نازل شد فرمود: تا زمانی که فرزندان من این آیه را قرائت کنند از عذاب (الهی) در امان خواهند

بود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله بر هر چه خوانده شود خداوند آن را بابرکت گرداند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در کتاب تفسیر فاتحه الکتاب در بحث مربوط به **بسم الله الرحمن الرحيم** از مفتاح الغیب نقل شده است که: یکی از

خواص اسم **الله** جل جلاله این است که چون الف آن را حذف کنند **له** باقی ماند و این هم مختص خدای سبحان است **له** الامر من قبل و من بعد اگر لام اول **له** را بیکنند **له** می ماند، آن نیز مخصوص حق تعالی است، زیرا غیر خدا مالکیت حقیقی ندارند، ملک و له الحمد و اگر لام **له** را حذف کنند، آن نیز بر ذات او دلالت دارد، مانند هو در قل

هو الله احد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) فرمود: در بهشت شهری است به نام مدینه الرحمة که بی نهایت زیباست، هر که به آن رسید از رحمت رست و به رحمت پیوست. در آن شهر خانه ای است به نام بیت الجلال که درهای بسیار دارد و کلید درهای آن **بسم الله الرحمن الرحيم** است.

چون بنده مؤمن **بسم الله** را با اخلاص بر زبان راند درهای باز شود و از سوی خداوند نشود که ملک این خانه و ولایت این

شهر را به تو سپردیم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شخصی به امام کاظم (علیه السلام) عرض کرد: کدام آیه در کتاب خداوند بزرگ تر است؟ حضرت فرمود:

بسم الله الرحمن الرحيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یکی از مردم ژاپن که به اسلام گروید در بخشی از نامه اش می نویسد: بسیاری از مردم مادر ژاپن در واقع، سیه و سیاه و نابودی و مجروح و مقتول شدن هزاران انسان، حتی ادیان خود را از دست دادند زیرا این حمله و خشیانه از سوی کشوری به ما صورت گرفت که از خدا و از مسیح و مذهب دم می زد یعنی آمریکا. جمعی از درگذشتگان آن فاجعه از نزدیکان خود من بودند لذا من از جنگ و خشونت نفرت دارم و به رحم و عدالت و احسان و ایمان به خدای رحیم و عادل کشش دارم... برای من بیان شد که تختین آیه ای که بر پیغمبر (صلی الله علیه و آله) نازل شد، **بسم الله الرحمن الرحيم** است که در آن دوبار از رحمت خداوند سخن به میان آمده است و یکصد و چهارده بار در قرآن تکرار گردیده و هر مسلمانی علاوه بر ضرورت قرائت آن در نمازش قبل از شروع هر کار باید **بسم الله الرحمن الرحيم** بگوید... و من برای همین امور حیاتی مسلمان شده ام.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جامع ترین نام

در کتاب آیه شریفه بسمه در فرهنگ اسلامی آمده است: محققان و مفسران علوم قرآنی برای اثبات این نکته که کلمه جلاله **الله** مانا جامع ترین نام برای ذات احدیت است، به دلایلی استناد کرده اند که به چند نمونه آن اکتفا می شود:

اسامی دیگر الهی غالباً به عنوان صفت برای کلمه جلاله **الله** به کار می رود بدون آن که کلمه جلاله **الله** به عنوان صفت برای دیگر اسامی الهی واقع شود به عنوان مثال صحیح است گفته شود: الله العالم ولی نمی توان گفت: العالم الله لذا در

قرآن می خوانیم

.... ان الله سمیع علیم ونمی خوانیم: ان سمیعاً علیماً الله و....

توصیف قدرت مطلقه حاکم بر نظام هستی با عنوان **الله** مخصوص مسلمانان جهان است و مذاهب دیگر از معبود حقیقی

مسلمانان با همین نام یاد می کنند اسامی دیگر الهی، در مقام ابراز شهادتین و قبول اسلام و بیان توحید و یگانگی پرستی باید

.... اشهد ان لا اله الا الله ونمی توان گفت: اشهد ان لا اله الا الله العلیم یا الا الخالق، الا الرازق و: گفت

تباد ذهنی آدمی اصولاً با شنیدن لفظ جلاله بدون قرینه شدن لفظ دیگری به یاد معبود و معشوق حقیقی می افتد. پس یک

مسلمان با ذکر لفظ جلاله **الله** کونی تمامی اسما و صفات حضرت حق (جل و جلاله) را بیان نموده است چون که صد آمد نود

هم پیش ماست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دستور العمل

یکی از عارفان گفته است: هر که مشکلی دارد و از تدبیر و حل آن عاجز است در روز جمعه پس از اداای نماز عصر پنج

ذکری نخواند و با حضور قلب کامل دو نام رحمن و رحیم را که مخصوص خدای سبحان است به صورت نذات مغروب آفتاب تکرار کند و پس از آن سرب سجد بگذارد و حاجتی که دارد از خداوند بخواند البته برآورده شود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (علیه السلام) فرمود: پیش از اسلام، مردم در آغاز نامه های خود می نوشتند بسمک اللهم پروردگار! به نام تو و چون آیه شریفه انه من سلیمان و انه بسم الله الرحمن الرحيم نازل شد، از آن پس در ابتدای نامه می نوشتند: **بسم الله الرحمن الرحيم**.

مرحوم علامه مامقانی رحمت الله علیه (متوفای ۱۳۵۱ق) در کتاب سراج الشیعه فی آداب الشریعه (ص ۱۷۹، ۱۸۰) از نوشتن بسم الله به بهترین خط ممکن در صدر نامه بابه عنوان یک امر مستحبی یاد کرده است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دباره تفسیر الرحمن الرحیم می خوانیم که: در آن اشاره ای است که نعت های سرشار و پرکننده در دو جهان تماماً از خداوند است و برای اوست رحمت بگانی دنیا و رحمت ویژه عالم آخرت در روایت آمده است که: الرحمن همان (کسی) است که به روزی بندگان شیدا متماثل است و مواد روزیش را از آنان نبرد اگر چه آنان فرمایش نبرند. و

علی علیه السلام) فرمود (خداوند) رحیم است به زندگان مؤمن. و از رحمت اوست که صدر رحمت آفرید و از آن،
رحمت واحدی در همه آفریدگان قرار داد و با آن رحمت واحد، مردم به یکدیگر مهربان و دلسوزند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سیره مشرک

ادب دینی شروع کار با نام خدا، تنه‌اره آوردن پیا مبر خاتم (صلی الله علیه وآله) نیست، بلکه از طلّیه نامه حضرت
سلیمان (علی نبینا و آله و علیه السلام) به ملکه سبأ بر می آید که سیر پیا مبران نیز کارها و مکتوبات خود را با کلمه طیه **بِسْمِ اللَّهِ**
إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قائلت یائنها الملو الینی اؤلقی الی کتاب کریم: **الرحمن الرحیم** آغاز می کردند
و از روایات اهل بیت (علیهم السلام) استفاده می شود که همه کتب آسمانی با مضمون این آیه می کریمه آغاز شده **الرحیم**
(است و این سیره مشرک همه پیا مبران الهی بوده است و در نامه کریمانه حضرت سلیمان (علی نبینا و آله و علیه السلام
نیز پس از نام خدا، دعوت به پذیرش توحید مطرح شده است: **اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی رِوَاؤُنِیْ** و نباید پنداشت که در این
نامه توحیدی، سلیمان پیا مبر نام خود را بر نام خدا مقدم داشته است: **إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ** زیرا جمله نه من
سلیمان ادامه سخن گزارشگر (ملکه سبأ) است، نه طلّیه نامه حضرت سلیمان.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله در قرائت قرآن

اول سوره ها: الف

چون **بسم الله** در ابتدای همه سوره های قرآن است:

پنجم تلاوت از اول سوره ها، گفتن **بسم الله الرحمن الرحيم** واجب است. به جز سوره توبه (= برائت) که بدون **بسم**

الله نازل شده است و نباید آن را در اول سوره برائت بخوانند

وسط سوره ها: در صورت شروع قرائت از وسط سوره ها، می توان بدون **بسم الله یا بسم الله** شروع کرد. هر چند:

خواندن **بسم الله الرحمن الرحيم** فضیلت و ثواب زیادی دارد، ولی در وسط سوره برائت بهتر است بدون **بسم الله** و

تنها با اعوذ بالله خوانده شود تا نشانه ای باشد از این که در ابتدای سوره برائت **بسم الله** وجود ندارد. کسی که قرآن می خواند از

هر جای قرآن باشد، (اول، وسط و یا آخر سوره)

قبل از گفتن **بسم الله الرحمن الرحيم** مستحب است بگوید: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

پناه می برم به خداوند از شیطان رانده شده.

خداوند متعال در سوره نحل به پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) می فرماید:

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

هنگامی که قرآن می خوانی، از شر شیطان مطرود به خدا پناه ببر

علت تقدم اعوذ بالله بر بسم الله

سؤال: چرا اعوذ بالله را بر بسم الله مقدم داشتند؟

پاسخ:

اعوذ بالله مثل صابونی است که با آن جامه های آلوده و چرکین را پاک می سازند؛ چون بنده عازم تلاوت قرآن شود، دهان آلوده به ناشروعات باشد، چون اعوذ بالله گوید دهان و زبان او پاک شود و شایسته آن گردد که کلام احدی را بر زبان گذراند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هنگام درمانگی

حضرت علی (علیه السلام) فرمود: من از رسول خدا (صلی الله علیه وآله) شنیدم که فرمود: هرگاه به شدت در تنگنا قرار گرفتی و درمانده شدی بگو **بسم الله الرحمن الرحيم** و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم که به برکت این کلمات، بلاها و آفت ها از تو دور گردد و از آن ها مصون و محفوظ بمانی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آمزش الهی

د کتاب تفسیر فاتحه الکتاب د بحث مربوط به **بسم الله الرحمن الرحيم** و آمزش الهی و مهربانی او آمده است: پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمود: روز قیامت بنده ای از اهل ایمان را حاضر کنند، به او خطاب شود ای بنده من! از نعمت من در معصیت استفاده کردی، هر چه نعمتم را بیشتر کردم تو بیش تر به گناه آلوده شدی بنده از خجالت معصیت سر به زیر می افکند. خطاب شود که ای بنده من! سر بردار که همان ساعت که معصیت کردی تورا آمرزیدم.

بنده ای دیگر را حاضر کنند که به خاطر زیادتی گناهش سرافکنده است و از خجالت گناه در نگاه الهی می کرید. به او خطاب شود: ای بنده من! آن روز که گناه می کردی و می خندیدی تورا (رسوا) شرمسار نساختم، امروز که خجالت می کشی و گناه نمی کنی وزاری می کنی چگونه تورا عذاب کنم، گناهانت را بخشیدم و به تو رخصت و رود به بهشت دادم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راه دسان یاس

برخی از بزرگان گفته اند: اقتلح سوره های قرآن با **بسم الله** و آغاز شدن کتاب خداوند با سوره فاتحه و قرار گرفتن **بسم**

الله در ابتدای این سوره، دلیل قاطع است بروست رحمت خداوند. دقت در همین امر بهترین و مؤثرترین درمان درد ناامیدی است. توجه به این مسأله که مشأزول قرآن همانا رحمت واسعه الهی است، مستلزم آن است که رهروان حقیقت در قبول امتثال امر الهی تعجیل کنند و از اکراه و سستی بپرهیزند تا امیدشان قوی تر گردد و ایمان و یقین داشته باشند که خداوند با قرار دادن **بسم الله** در آغاز قرآن و سوره فاتحه و توصیف ذات خود با رحمن و رحیم چگونه می شود که برندگان خود رحم نفرماید آورده اند که: سائلی بر در عمارتی با شکوه رسید و چیزی خواست، برخلاف انتظارش چیزی کمی به او دادند. تبری آورد و خواست آن بارگاه را خراب کند. پرسیدند: چرا چنین می کنی؟ به صاحب عمارت گفت: یا خانه مطابق عطایت بساز و یا این که فراخور عمارت و درگاهت عطا کن. این بخش اندک با این در بزرگ نمی سازد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نجات از شعله های نوزده گانه آتش.

عبدالله بن مسعود گوید: هر که خواهد از شعله های نوزده گانه آتش دوزخ نجات یابد، **بسم الله الرحمن الرحيم** گوید، زیرا **بسم الله الرحمن الرحيم** نوزده حرف است و خداوند تعالی هر حرفی را سپری در برابر یکی از آن شعله ها قرار می دهد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آغاز هر کار با نام خدا

رسول اکرم صلی الله علیه وآله فرمود:

هر امر خطیری اگر با **بسم الله الرحمن الرحيم** آغاز نشود، آن امر ناقص و ناتمام خواهد ماند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جواز بهشت

رسول اکرم صلی الله علیه وآله فرمود: هیچ کس به بهشت در نیاید مگر با جواز **بسم الله الرحمن الرحيم** به این گونه

بسم الله الرحمن الرحيم این نوشته ای است از سوی خداوند ویره فلان پسر فلان، او را در بهشت به جایگاه بلندی وارد

سازید که شاخه های میوه آن آویخته و نزدیک و در دسترس باشد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اسم اعظم خداوند

امام رضا علیه السلام فرمودند

بسم الله الرحمن الرحيم به اسم اعظم (خداوند) از سیاهی چشم به سفیدی آن نزدیکتر است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معنی بسم الله الرحمن الرحيم

علی بن حسن بن فضال به نقل از پدرش می گوید: از حضرت امام رضا علیه السلام تفسیر

بسم را پرسیدم

حضرت فرمود:

گوینده که می گوید: **بسم** معنایش این است که: همه ای از همه های خدای را که همان عبادت است بر خود می گذارم.
گفت: عرض کردم: همه چیست؟ فرمود: یعنی علامت و نشانه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تفسیر بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت امام حسن عسکری علیه السلام در تفسیر **بسم الله الرحمن الرحيم**

فرموده است: اوست خدایی که تمام آفریدگان در مواقع نیازمندی ها و گرفتاری ها و شایده به هنگام قطع امید و کسستن

اسباب از همه آنان که پایین از او، و غیر اویند، او را معبود خویش گرفته و به نیایش وی آهنگ می کنند و می گویند: **بسم**

الله الرحمن الرحيم یعنی در تمام امور و کارهایم از خدایی که عبادت و پرستش تنها شایسته و سزاوار او است،

کجک ویاری می طلبم خدایی که چون دست فریادس خواهی به سوش کشوده گردد، به فریاد رسد.

ذات مقدسی که چون (از سر صدق) خوانده شود اجابت فرماید

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نشانه های مؤمن:

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند: علامات مؤمن پنج چیز است

نماز پنجاه و یک رکعت در شبانه روزی از فریضه و نافله گزاردن،

انگشت بر دست راست کردن،

بعد از نماز جمین را به خاک در سجده گذاشتن،

بسم الله الرحمن الرحيم را بلند گفتن،

زیارت اربعین را خواندن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پنجمبر کرامی خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هرگاه بنده بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت کند شیطان از وی بگریزد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

از امام صادق علیه السلام روایت شده است که چنین فرمودند:

هرگاه یکی از شما وضو گیرد و یا بخورد و یا بنشیند و یا لباسی بپوشد، سزاوار است که

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بگوید، پس اگر چنین نکند شیطان در آن شرکت خواهد کرد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

از رسول گرامی خدا صلی الله علیه و آله روایت شده است که فرمودند: هرگاه بنده در هنگام خواب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرستگام! نفس کشید نهایش را تا صبح حسنت به حساب آورد و برایش بنویسد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

از رسول اکرم صلی الله علیه و آله روایت شده است که فرمودند:

بیچ مردی نیست که خانواده خویش را گرد آورد و آن گاه سفره را پهن نماید و آنان در آغاز خوردن

بسم الله الرحمن الرحيم ودر پایان آن الحمد لله رب العالمین بگویند و سفره را بردارند مگر آن که بکلی مورد آمرزش قرار
نخواهند گرفت.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

علی علیه السلام فرمود: هنگامی که غذایی خورید، در آغاز آن **بسم الله الرحمن الرحيم** گفته شود و در انتهای آن حمد خدا
شود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود:

چنانچه آدمی در هنگام سوار شدن بروسیله نقلیه نام خدا را ببرد و **بسم الله** بگوید فرشته ای برای محافظت همراه گردد و او را تا
زمانی که پیاده شود، از هر حادثه ای نگاه می دارد و اگر سوار شود و **بسم الله** نگوید شیطان همراهی اش
می کند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آفت ترک **بسم الله** هنگام سواری

رسول اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ فرمود: بندہ ہنگامی کہ سوار و سیدہ اسی شود و بسم اللہ نکوید در دین شیطانی قرار می گیرد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر صلی اللہ علیہ وآلہ

قال الله عز وجل: .. اذا قال العبد: «بسم الله الرحمن الرحيم» قال الله جل جلاله: بد عبدی باسمی، وحق علی

ان اتمهم له الامور و ابارک له فی احواله؛

خداوند فرمود: «... هرگاه بندہ بگوید: **بسم الله الرحمن الرحيم**، خدای متعال می گوید: بندہ من بانام من آغاز کرد.

بر من است که کارهایش را به انجام رسانم و او را در همه حال، برکت دهم».

عمون اخبار الرضا ج ۲، ص ۲۶۹، ح ۵۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر صلی اللہ علیہ وآلہ

لا یرد دعاء اوله بسم الله الرحمن الرحيم؛

دعائی که با **بسم الله الرحمن الرحيم** شروع شود، رد نمی شود

الدعوات، ص ۵۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر صلی اللہ علیہ وآلہ

من قرأ بسم الله الرحمن الرحيم موقفاً سجدت معه الجبال والآن لا يسمع ذلك منها؛

هر کس بایقین بسم الله الرحمن الرحيم راقرائت کند، کوه ها به همراه او تسبیح می گویند، هر چند او تسبیح آنها را نمی شنود.

الدراستور، ج ۱، ص ۲۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر صلی اللہ علیہ وآلہ

من قرأ بسم الله الرحمن الرحيم كتب الله له بكل حرف أربعة آلاف حسنة ومائة ألف سيئة ورفع له أربعة

آلاف درجة

هر کس بسم الله الرحمن الرحيم راقرائت کند خداوند به ازای هر حرف آن چهار هزار حسنه برایش می نویسد و چهار هزار

گناه از او پاک می کند و چهار هزار درجه او را بالامی برد.

بحار الأنوار ج ۹۲، ص ۲۵۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پایمبر صلی الله علیه وآله

من کاتب بسم الله الرحمن الرحیم فجوده تعظیماً الله غفر الله له؛
هر کس بسم الله الرحمن الرحیم را برای بزرگداشت خداوند زیبا بنویسد، خداوند او را می بخشد

بحار الأنوار ج ۹۲، ص ۳۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پایمبر صلی الله علیه وآله

عن الله جل وعز أنه قال: كل أمر ذي بال لم يذكر فيه بسم الله فهو أبتسر؛
از خداوند عزیز و جلیل نقل کرده است که فرمود:

هر کار ارزشمندی که در آن بسم الله ذکر نشود ناقص است

بحار الأنوار ج ۷۶، ص ۳۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر صلی الله علیه وآله

اِذَا مَرَّ الْمُؤْمِنُ عَلَى الصِّرَاطِ فَيَقُولُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ طَفَّيْتُ لِسَبِّ النِّيرانِ وَنَقُولُ: هَذَا مُؤْمِنٌ فَإِنْ نُورَكَ قَدْ

أَطْعَمَنِي؛

هنگامی که مؤمن بر صراط می‌گذرد، و می‌گوید: **بسم الله الرحمن الرحيم**. نگاه زبانه‌های آتش خاموش می‌شود و می‌گوید:

ای مؤمن عبور کن زیرا نور تو آتش مرا خاموش کرد.

جامع الأخبار، ص ۱۲۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَوْ قُرِئَتْ بِسْمِ اللَّهِ تَحْتَ طَبَقِ الْمَلَائِكَةِ نَالِي الْجَنَّةِ وَهُوَ شَعَاءٌ مِنْ كُلِّ دُاعٍ

اگر **بسم الله** را قرائت کنی، فرشتگان، تا بهشت تو را حفظ می‌کنند و آن شفا می‌دهد و استفتحه الرضا علیه السلام،

ص ۳۴۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر صلی الله علیه وآله

من قرأ بسم الله الرحمن الرحيم بنى الله له في الجنة سبعة آلاف قصر من ياقوتة حمراء؛
هر کس بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت کند خداوند در بهشت هفتاد هزار قصر از یاقوت سرخ برای او بنا کند

میدنة المعاجز، ج ۲، ص ۳۶۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام

إن العبد إذا أراد أن يقرأ أو يعمل عملاً ويقول... بسم الله الرحمن الرحيم فإنه يبارك له فيه؛
هر بنده ای، نخواهد چیزی، بخواند یا کاری انجام دهد و بسم الله الرحمن الرحيم بگوید، در کارش برکت داده می شود.

تفسیر الإمام العسکری علیه السلام، ص ۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام

بسم الله شفاء من كل داء وعون لكل دواء؛
بسم الله، شفای هر دردی و یاری کننده هر دارویی است

نزهة الناظر و تنبيه الخاطر، ص ۴۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام

أَلَا فَمَنْ قَرَأَهُ (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) مَعْتَقِدًا لِمَوْلَاهُ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ مِنْهُ قَدْ أَلَامَهُ مَوْلَاهُ مُؤْمِنًا بِظَاهِرِهِمَا وَبَاطِنِهِمَا أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ كُلَّ حَرْفٍ مِنْهَا حَسَنَةً كُلُّ وَاحِدَةٍ مِنْهَا أَفْضَلُ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا مِنْ أَصْنَافِ أَمْوَالِهَا وَخَيْرَاتِهَا؛
هر که بسم الله الرحمن الرحيم را با اعتقاد و دوستی محمد و آل پاکش و با تسلیم در برابر دستور ایشان و با ایمان به ظاهر و باطنش بخواند خداوند عز و جل در مقابل هر حرف آن، چیزی برتر از دنیا و آنچه در آن است، از ثروت و خوبی ها را به او می بخشد.

عمون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۲۷۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام کاظم علیه السلام

سَلَّ الْكَاظمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : وَ أَمَى آيَةَ عَظَمٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ ؟ قَالَ : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ؛
از امام کاظم علیه السلام پرسیدند: کدامیک از آیات کتاب خدا برتر و بزرگ تر است؟ فرمودند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.

بحار الأنوار، ج ۸۹، ص ۲۳۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام باقر علیه السلام

، فإذا قرأت «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» فلا تبالي أن لا «أول وكل» كتاب نزل من السماء «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

تستعين وإذا قرأت «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» سترتك فيما بين السماء والأرض؛

ابتدای حرکتی که از آسمان نازل شده، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ است. هرگاه بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ را قرائت

کردی اشکالی ندارد که استعاذه کنی (نگویی که پناه می برم به خدا)

و هرگاه بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ را تلاوت کردی، تو را از آنچه میان آسمان و زمین است محفوظ می دارد.

کافی، ج ۳، ص ۳۱۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق علیه السلام

بما ترک بعض شیعیان فی اقیلح امره بسم الله الرحمن الرحیم فیما تحفه الله بکروه لینهبه علی شکر الله والثناء علیه و یحق و

صیغه تقصیر عند ترک قول بسم الله الرحمن الرحیم؛

بسا که یکی از شیعیان مادر آغاز کاری، **بسم الله الرحمن الرحیم** نمی گوید و به همین خاطر، خداوند او را گرفتار چیزی

ناخوشایند می سازد تا به شکر و ثنای الهی متوجه گردد و کوتاهی اش را در گفتن **بسم الله**، جبران کند

التوحید، ص ۲۳۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام رضا علیه السلام

معنی قول القائل بسم الله ای بسم علی نفسی سمته من سمات الله و هی العبادة؛

معنای گفته کسی که بسم الله می گوید، یعنی نشانی از نشانه های خداوند را بر خود می گذارم و آن عبادت است

التوحید، ص ۲۲۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی علیه السلام

قولوا عند اقتل كل امرئ صغيراً أو عظيم: بسم الله الرحمن الرحيم؛ أي استعين على هذا الأمر بالله الذي لا يحق العبادة
لغيره، المغِيث إذا استغث، المحجب إذا دعى، الرحمن الذي يرحم ببطء الرزق علينا، الرحيم بنا في أدياننا ودياننا و
آخرتنا، خفف علينا الدين وجعله سهلاً خفيفاً، وهو يرحمنا تمييزنا من أعدائنا؛

هنگام آغاز هر کار کوچک و بزرگی **بسم الله الرحمن الرحيم** بگوئید. یعنی برای این کار، از خدا مدد می‌جویم. خدایی که جز
او کسی سزاوار پرستش نیست. پناهگاه پناهِجو و فریادرس فریادخواه است. خداوند نَشْده‌ای که با کسترش روزی بر ما رحم
می‌کند، مهربان به ما، در آیین و دنیا و آخرت ما. دین را بر ما آسان و سبک و سهل گرفت. و به ما رحم می‌کند با جدا کردن
از دشمنانش.

التوحيد، ص ۲۳۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عبارت «**بسم الله الرحمن الرحيم**»

تختین عبارت قرآن است که در اول سوره علق (اقرا) بر پیامبر (صلی الله علیه وآله) نازل شد

و در احادیث شیعی این عبارت سرآغاز قرآن معرفی شده است.

خدای سبحان با آغاز سوره فاتحه الکتاب به **بسم الله** به ما آموخت که این حمد و عبادت خدا را نیز به نام خدا آغاز کنید تا به مقصد برسید.

بقاء فقط از آن خداست و کاری که برای وجه الله نباشد پایداری نیست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شرط حلیت ذبح، ذکر اسم الله است

خداوند در قرآن می فرماید «وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ يَذْكُرَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ»

که این یک حکم شرعی است اسلام این است که وقتی می خواهید ذبح را فح کنید، نام خدا را ببرید «فاذکروا اسم الله علیها». این جنبه اثباتی قضیه و اگر کسی عداً نام خدا را نبرد، آن حیوان مردار می شود؛ یعنی چیزی که حلال و طیب و طاهر بود می شود مردار و حرام و آلوده.

یک شرط حلیت ذبح آن است که ذابح مسلمان باشد و یک شرط دیگر این است که حین فح بگوید **بسم الله الرحمن الرحیم** اگر یک مسلمانی در حین فح، عداً **بسم الله** را نگفت یا گفت به نام نامی فلان فرد و غیره و ذبح را سر برید این «الرحیم کاو و کو سفند حلال و پاک با این کار حرام و آلوده می شود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله نشانه دین اسلام

پیامبر (صلی الله علیه وآله) و ائمه اطهار علیهم السلام

علاوه بر توصیه های عام نسبت به ذکر بسمه، در مواردی خاص، مانند اوقات خوردن غذا، نوشتن نامه، رفتن به بستر

برای خواب و برخاستن از بستر تاکید بیشتری بر بیان **بسم الله** داشتند.

با این اوصاف، ذکر بسمه برای مسلمانان به صورت شعار و نشانه دین اسلام درآمده است و بلند گفتن آن از نشانه های

ایمان شمرده می شود، چنانکه پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله) هنگام تلاوت قرآن، بسمه را به صدای بلند می گفت و

مشرکان از او روی برمی گرداندند که آیه ۴۶ سوره اسراء به همین نکته اشاره دارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرار شیطان

همچنین از امام صادق (ع) نقل شده است که: وقتی به خانه ات داخل شدی بگو: **بسم الله** و بانه، و به اهل خانه سلام

«کن و اگر کسی در خانه نباشد بگو: «بسم الله و سلام علی رسول و علی اهل بیت و السلام علینا و علی عباد الله الصالحین

پس وقتی این را گفتی (و با **بسم الله** داخل شدی)، شیطان از خانه ی شما فرار می کند.

((مشكاة الأنوار: ۳۴۱))

حورالعینی منحصر به فرد

در روایتی دیگر از رسول خدا (ص) آمده است که حضرت فرمودند: هر کس «**بسم الله الرحمن الرحيم**» را بخواند، خداوند متعال در بهشت برای او هفتاد هزار قصر یا قوت سرخ بنا خواهد کرد، و در هر قصر هزار خانه از لؤلؤ سفید و در هر خانه هزار تخت از زیر جعد سبز و درون هر تختی هفتاد هزار فرش از سندس و استبرق، و بر روی هر آن تخت زوجه ای از حورالعین می باشد که بر کوفه ی راستش نوشته شده است: محمد رسول الله، و در کوفه ی چپش نوشته شده است: علی ولی الله و بر پیشانی اش حسن و چانه اش حسین نوشته شده و بر لبهایش

بسم الله الرحمن الرحيم.

راوی می گوید عرض کردم: یا رسول الله؛ این کرامت از آن کیست؟
(ص) فرمود: برای کسی است که با احترام و تعظیم بگوید: «**بسم الله الرحمن الرحيم**». (البرهان، ج ۱: ۴۳؛ پیامبر

(آمال الواعظین، ج ۱: ۹، ۱۱))

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آورده اند که بشر حافی در بدایت حال، رندی بود پرده حیا از پیش برداشته و به شوخ چشمی و بی باکی، ریاست فاسقی و ناپاکی

برافراشته

روزی افغان و خیران، چنانچه عادت مسان و طریق هوی پرستان باشد، به کوچه ای می گذشت

ناگاه در میان راه کاغذ پاره ای دید افتاده و «**بسم الله الرحمن الرحيم**» بر آن نوشته. نفیس بی ادب چشم احترام فرو
بسته، خواست که برگذرد، پاسبان قصر دل که به مدد توفیق ربّانی است، بانگی بروی زد که ای بشر! دلیری بسیار کرده ای،
و خداوند خود را بسیار آزرده ای، راه صلح، کشاده دار و بیش از این، پرده غفلت فرو نگذار. از نام دوست برگشتن،
ناجوانمردی تمام است،

و بانقش صفات الهی بی حرمتی کردن در مذهب مردی و مروت، حرام.

این نکته در دل بشر تاثیر نموده، آن کاغذ برداشت و بوسید و بر دیده بالید و به عطر مطیب و خوشبو کردنانیده در موضعی پاک
بنهاد؛ روی به خرابات آورده، در گوشه مصطبه به خواب رفت. لطف ازلی، حسن معامله او را پسندیده و به خلوص نیت
وصفای طویت او کارگر آمده.

همان شب، بزرگی در خواب دید که بر خیز و به در فلان خرابات رو که ما را در آن جادوستی است بشیر نام.

بشارت سلام مابه وی رسان، و به انعام تمام و اکرام بدون کلام او را از حضرت ما، مژده بخش ده، شیخ از صومعه

بیرون آمده، روی به کوی خرابات آورد تا مژده دوست به دوست رساند.

شیخ به خرابانی که نشان داده بودند رسید و حلقه در بختباید. خراباتی به درآمد شیخ روزگار ایستاده دید.

متحیر فرومانده از روی تعجب گفت: ای شیخ روزگار! آشنایان را با یکجا مکان چه کار است؟! و هشیار را به کوی مستان،

چه جای گذار؟! بگذار و بگذر که این خانه، نه جای توست و روان باز کرد که این منزل، نه سرای تو.

شیخ فرمود که ای خراباتی! معذور دار که مرا این جافر ستاده اند و به بشرنامی کسی، که ساکن این مقام است،

پیام پادشاهی آورده ام که جذب رحمتش کی را از گوشه خانه می فروشی به محراب طاعت می کشد

و سطوت عظمتش، دیکری را از روی سجاده طاعت به حضیض معصیت و مذلت می افکند.

بشر را از خواب مستی بیدار کردند که ای غافل! برخیز که بزرگی برد ایستاده، تو را می طلبد

بشر که نام شیخ بزرگ را شنید، آهی سوزناک از جگر برکشید و گفت: وایلاه، آیا شیخ پیغام عقوبت آورده است و قلاده.

لعن و طعن مهیا کرده؟

ترسان و لرزان بیرون آمد. شیخ را که چشم بروی افتاد، دست بر هم نهاده، به تعظیم تمام سلام کرد و گفت:

ای بشر! بشارت باد تو را که جبار عالم تو را اسلام رسانیده می گوید: خوشدل باش که قفل ضلالت به مفتاح هدایت از
سینه تو برداشتیم و کاشانه دلت به مصباح عنایت و کرامت، منور گردانیدیم.

بشر به ناله درآمد که خدایا! بشر حافی بنده عاصی، به چه اهلّیت، مستحقّ این خلعت شد؟

و به کدام وسیله، لایق این مرتبت آمد؟ هاتنی آواز داد که: یا بشر! نام ما را از خاک برداشتی، ما نیز تو را از خاک خواری
برداشتیم؛ نام ما را خوشبو گردانیدی، ما هم تو را خوشبوی ساختیم. رنج، بیچ نیکوکار بر درگاه احدیت ماضی نیست.

و بشر، بدان یک حرمت داری که با اسم حضرت باری کرد،

حال، بنده مومن که در هر زمان، به دل و جان، این نام را بر می دارد و به طیب اخلاص، محترم و محشّم هر دو سر باشد
معطر گردانیده، بنگر که چه راحت و سعادت یابد.

و گفته اند: **بسم الله** کو هر قدر است از معدن هدایت بیرون آمده، و خلعت شرف است در جامه خانه ولایت مهیا
شده، امان اهل آسمان و زمین است و مهر قبول توحید از موحّدان، همین.

(حضرت امام حسن عسکری (علیه السلام) از امیر مؤمنان علی بن ابی طالب (علیه السلام)

روایت کرده است که خداوند جل جلاله می فرماید: من سزاوارم که سؤال شوم و نزدیکترین کسی، بسم که بسوی

او تضرع شود. پس نزد آغاز هر کاری چه کوچک و بزرگ **بسم الله الرحمن الرحيم** بگویند. یعنی یاری می جویم بر این امر
بخدایی که سزاوار نیست عبادتی برای غیر او، آن کسی که فریادی رسد زمانیکه از او کمک

خواسته شود. رسول خاتم محمد بن عبدالله (صلی الله علیه وآله) فرمودند هر کس از کاریکه برایش پیش آمده محزون باشد
بسم الله الرحمن الرحيم بگوید و نیتش برای خدا خالص باشد و تعلقش باورد داشته باشد جوابش از یکی از این دو حالت
خارج نیست. یا به حاجتش میرسد در دنیا، و یا پاداشش نزد خداوند محفوظ می باشد در آخرت، و آنچه نزد خداوند است بهتر و
باقی تر است برای مؤمنین.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اگر هنگام وضو **بسم الله الرحمن الرحيم** بگویی نکهبانات آرام نگیرند از نوشتن حنات تا زمانی که فارغ شوی. و
زمان جامع با حلال خود، اگر **بسم الله الرحمن الرحيم** بگویی برایت حنه نویسند تا غسل جنابت کنی و اگر فرزندی از این
عمل بدنیاید برایت بعد دفع زو نهایی ان فرزند برایت حنات باشد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جواز بهشت

رسول خاتم (صلی الله علیه وآله) فرمودند: کسی از شما داخل بهشت نمی شود مگر بجز **بسم الله الرحمن الرحيم**. این

نامه ای است از خداوند جل جلاله برای فلان بن فلان، او را داخل بهشت کنید. آن بهشتی که رتبه اعلا دارد میوه های آن نزدیک است. نشسته و خوابیده از آن بهره گیرد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بهشت نجات از بلا و مصیبت و رفع گرفتاری بعد هر نماز ۱۹ مرتبه نجات منک یاسید الکریم، نجات و خلاصنا بحق **بسم الله الرحمن الرحيم**. گفتن ۷۸۶ مرتبه گفتن آن سریع الاثر است. گفتن ۷۷ مرتبه با طهارت رو بقبله بعد از ۳ صلوات اثر عجیب دارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گفتن ۱۰۰ مرتبه **بسم الله الرحمن الرحيم** بعد از نماز صبح بدت ۴۰ روز بهشت شمرت بسیار موثر است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بهشت حلاک ظالم ۱۰۰۰ مرتبه **بسم الله الرحمن الرحيم** و ۱۰۰۰ مرتبه الحمد لله و ۱۰۰۰ مرتبه لا اله الا الله محمد رسول الله بگوید به ظالم نفرین کند، ظالم به اذن خدا حلاک یا مغزول و محذول گردد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هر کس **بسم الله الرحمن الرحيم** را بر سر در منزل خود بنویسد از هلاک ایمن است اگر چه کافر باشد (همچون فرعون با آنکه ادعای خدای کرد و مهلت داده شد و هنگام دعای موسی (علیه السلام) برای هلاک فرعون، خدا به حضرت فرمود توبه کن و او یکنری من آنچه بر سر در او نبسته است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام موسی بن جعفر (علیه السلام) فرمودند: هر کس را غم و اندوهی باشد روبرو آسمان ۳ مرتبه **بسم الله الرحمن الرحيم** بگوید، باذن خدا غم و اندوهش رفع شود و در کارش فرج و گشایش شود. از مجربات است که اگر سرب آسمان بلند کرده و سه مرتبه روبرو آسمان بگوید: **بسم الله الرحمن الرحيم** بحق **بسم الله الرحمن الرحيم** به شرط آن که در حین گفتن پلک به هم نزنند دعایش مستجاب شود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ذکر **بسم الله الرحمن الرحيم** و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم و صلی الله علی محمد و آل محمد و آله الطینین برای رفع غم و اندوه و گرفتاری و آسان شدن امور مجرب است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حاج اسماعیل دولابی (رحمة الله علیه): کسی که در کارهایش **بسم الله الرحمن الرحيم** بگوید، شیطان از او غافل می شود، و او می تواند به راهش برود، و وقتی وجود خودش **بسم الله الرحمن الرحيم** شود اجنه و شیاطین از او فرار میکنند

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شیخ قائم شوشتری (رحمة الله علیه): برای نفی خواطر شیطانی می گویند که هیچ چیز بهتر از ذکر خدا نیست و در بین ادکار، بهترینش این سه جمله است: **بسم الله الرحمن الرحيم** و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم، اللهم یاک نعبد و یاک نستعین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شیخ عبدالقائم شوشتری (رحمة الله علیه): هر وقت شیطان و سوءه کرد و نتوانستید حریف شوید، هفت مرتبه بگوئید: **بسم الله الرحمن الرحيم** و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم، نقل است که چون این ذکر را بگوئید هفت ملک به یاری شما برای دفع شیطان می آیند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هر کس **بسم الله الرحمن الرحيم** را به خط زیبا بنویسد، بهشت برای او واجب می شود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نختم بسم الله الرحمن الرحيم

جهت گرفتن حاجت و رفع گرفتاری بسم الله الرحمن الرحيم را بعد ۱۲۰۰۰ مرتبه بخواند بدین ترتیب که

بعد از هزار مرتبه ۲ رکعت نماز بخواند و پس از ختم از خدای متعال حاجت خواهد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وسعت رزق و رفع فقر

برای وسعت رزق و رفع فقر پس از نماز صبح، بدت ۴۰ روز، روزی ۷۰ مرتبه میخوانی

بسم الله الرحمن الرحيم رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حضرت محمد (صلی الله علیه وآله) فرمودند: هر کس خواهد خانه اش به نعمت آبادان باشد به ذکر شش گانه زیر بپردازد:

اول آنکه در آغاز کار بگوید: بسم الله الرحمن الرحيم

دوم آنکه چون نعمتی از راه حلال نصیبش شد بگوید الحمد لله رب العالمین

سوم چون که خطا و لغزشی کند بگوید: استغفر الله ربی و اتوب الیه

چهارم اینکه چون غم و اندوه بر او هجوم آورد بگوید لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم

پنجم آنکه چون تدبیرکاری کند، بگوید: ماشاء الله کان
ششم آنکه چون از سنگری بهرased، بگوید: حسبنا الله ونعم الوکیل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جهت در امان ماندن از هفتاد بلا، بعد از نماز صبح و مغرب ۷ مرتبه بگوید **بسم الله الرحمن الرحيم**. و در روایت دیگری بدین
صورت بگوید: **بسم الله الرحمن الرحيم ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شیخ مجتبی قزوینی خراسانی: هر کس هفت روز، با وضو، تمام خطوط قرآن را یک به یک مسح نماید و برای هر خط یک **بسم**
الله الرحمن الرحيم بگوید. چون این ختم را بجا آورد، دست بر محل درد مریض بگذارد و **بسم الله الرحمن الرحيم**
بگوید، به اذن خدا مریض شفا یابد. همچنین اگر کسی چهل روز، هر روز ۱۰۰۰ مرتبه **بسم الله الرحمن الرحيم** را بعد از نماز صبح
ختم گیرد، اگر برای مریض **بسم الله الرحمن الرحيم** بنویسد که بیمار با خود همراه کند یا به آب یا به جبه قندی بخواند و مریض
بخورد شفا یابد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قبل از هر کار بسم الله بگویم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اولین قدم را در مسیر بندگی خدا بر میداریم، با کشتن این نام مبارک از تکبر خارج می‌شویم، و با ذکر این نام مبارک یاد می‌آوریم که: خدایا ترا فراموش نکرده‌ام، بدفتم در کارها تو، هستی نه مردم، نه طاغوت، و احساس عجز نمی‌کنیم.

از مولی متقیان علی (ع) منقول است که فرمودند:

کل قرآن در سوره حمد است و کل سوره حمد بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ و کل بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ در با بِسْمِ اللَّهِ است و کل با در نقطه زیر ب است. که آن حضرت در ادامه فرمودند ((من نقطه زیر ب، ستم)).

هر کسی مداومت نماید به خواندن بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بیات عظیمی از او در دلهای اهل عالم از علویات و سفیات پیدا شود. و بهواره مورد احترام همه مردم قرار می‌گیرد.

هر کاری با بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ شروع شود عاقبت آن کار واجب به ختم به خیر شدن است.

عدد بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۷۸۶ می‌باشد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خواص عدد بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ و صلوات:

اگر حاجت شرعی دارید و بخواهید به اجابت سریع برسید **بسم الله الرحمن الرحيم** را ۷۸۶ مرتبه به همراه ۱۳۲ مرتبه صلوات بفرستید بعد حاجت را بخوانید.

اگر ۷۸۶ بار **بسم الله** بخواند، حق سبحانه و تعالی او را محافظت می کند.

اگر مومن در هنگام شب ۲۱ بار **بسم الله** بخواند از هر گونه آفت و بلا و مصیبت و سرقت و حریق در امان ماند و از مرگ نجات پیدا می کند.

اگر رود روی ظالمی ۵۱ بار **بسم الله** خوانده شود، از شر او نجات حاصل می شود.

اگر مومن با صدق دل پس از نماز صبح ۷۷ بار **بسم الله** و ۷۷ صلوات بخواند از جانی که اصلاً به

عقلش نمی رسد رزق و روزی نصیبش خواهد شد.

اگر به تعداد ۷۸۶ بار به ذکر **بسم الله** ادامه دهد به هر آرزوی خود می رسد.

اگر زن و شوهر و یا دو دوست با هم اختلاف داشته باشند، هفت بار «یا ربی» نوشته ۳۱ بار **بسم الله** را بخوانند و به کسی که

محبت او کم شده بخوانند، محبت او افزایش می یابد.

۲- تعداد ۷۸۶ دفعه **بسم الله** شریف به یک استکان آب خوانده شود و سپس آن آب را هر کس بخورد او را

هم دوست خواهد داشت و اگر هفت روز این کارها را تکرار کند عشق و محبت او زیاده‌تر می‌شود و همه او را دوست خواهند داشت.

اگر کسی که ۷۸۶ بار **بسم الله** خوانده باشد، اگر سوسه ای دیده شود، خداوند ذوالجلال و سوسه را از او دور می‌سازد آن -
رایه یک لیوان آب خوانده هفت روز آب را بنوشید.

۴- به تعداد ۷۸۶ بار **بسم الله** در آب خوانده شود به شخصی کند ذهن و کم هوش خوانده شود، باذن الهی شفای یابد. هفت روز باید دوام پیدا کند. ۷۸۶ بار **بسم الله** را پس از نماز صبح هفت روز خوانده آب آن را هفت روز بنخورد. آن شخص ذهنش فعال‌تر می‌شود، و توان حفظ و از بر کردن وی بیشتر می‌شود.

۵- پس از نماز صبح ۲۵۰۰ بار بی آنکه به کسی بگوید، بخواند چشم و دلش بازمی‌شود و قطع مرحله می‌کند.

۶- **بسم الله** شریفه را ۴۰ بار بر روی کاغذ تمیزی بنویسد و داخل آب بیندازد آن را به بیمار بدهند که بنوشد از آب زهرم و یا از آب باران استفاده کنید.

۷- **بسم الله** را بر کاغذ نوشته به صورت تابلو از منزل آویزان کنید، حزن، مصیبت، هراس و شرف می‌شود و خیر و برکت می‌آید.

۸- در نخستین چهارشنبه می‌ماه محرم **بسم الله** را ۴۱ بار نوشته با خود حمل کنید تا آخر عمر از هر شر و بدی نجات پیدا می‌کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حکایت بابی درباره بسم الله الرحمن الرحيم

نوشتہ اند جنید بغدادی بہ سجدہ رفت و می کرست بہ او گفتند: اسی بیشوای بابا آن ہمہ عبادت و اطاعت کہ در پیش فرستادہ اسی چہ جای کرید و اندون است؟ جنید بغدادی گفت: ۷۰ سال عبادت خود را می بینم کہ باموئی در ہوا آویختہ اند و باد بی برخواستہ و آن را می جنباند نمی دانم کہ باد، باد فصل و جدایی است یا باد، باد وصل است، شک طرف من صراط و طرف دیگر ملک الموت ایستادہ و قاضی عادل نگران، و دوراہ در پیش من نہادہ اند، نمی دانم بہ کدام راہ مرا خوانند برود۔ جنید بغدادی شروع بہ خواندن قرآن کرد تا آن را ختم نمود پس ابتدا کرد از بقرہ چون ۷۰ آیہ از آن را خواند کار بروی تنک شد و سہوش شد چون بہ ہوش آمد، مریدان گفتند: خدا را یاد کن بگو: الله، گفت: نام او را فراموش نکرده ام۔

و در نقل دیگر است کہ وقتی بہ وی گفتند: بگو: الله: تا کی می گوید: الله و حال آنکہ من سرتاپا در آتش عشق او سوختہ ام پس تسبیح آغاز کرد و با انگشت حساب کرد تا چہار انگشت روی ہم گذاشت در نہایت تعظیم گفت: **بسم الله**

الرحمن الرحيم و دیدہ بر ہم نہاد و جان داد۔ (و الله اعلم)۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سید مرتضی در بغداد بود از وسط شهر بغداد رودخانه ای می گذشت و یکی از شاگردان سید مرتضی منزلش آن طرف رودخانه بود چون می خواست به درس سید مرتضی بیاید صبر می کرد تا صبح شود و پل را بروی

رودخانه بیندازند. و هنگامی که پل را می انداختند و این شخص می آمد یا درس تمام شده بود و یا مقداری از درس می گذشت این شاگرد به سید پیش نهاد کرد که درس را دیرتر شروع کند. سید مرتضی دعای نوشت و به شاگرد داد و گفت: این دعا را به همراه خود داشته باش و هر وقت که پل بر روی رودخانه نبود بر روی آب بی غرق نخواهی شد. اما این دعا را باز نکن و داخل آن را نگاه نما. شاگرد چند روزی با همان دعا از روی آب می آمد و غرق نشد و حتی پا و کفش او خیس و تر نشد تا اینکه روزی شاگرد با خود گفت: این دعا را باز کنم و بینم که در آن چه نوشته است. چون دعا را باز کرد دید نوشته: «بسم الله الرحمن الرحيم»

و دوباره آن دعا را پیچید و همراه خود قرار داد و روز بعد همین که خواست از روی آب عبور کند به محض این که پای روی آب گذاشت پایش در آب فرو رفت و متوجه شد که دیگر نمی تواند از روی آب عبور کند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

از حضرت علی (ع) روایت شده که فرمودند: چون حضرت عیسی (ع) متولد شد یک روز او به اندازه ی یک ماه رشد داشت و چون هفت ماهه شد گویی هفت ساله بود مادرش دست عیسی (ع) را گرفت و نزد معلم و مودب و کاتب

برد. معلم گفت: بگو «بسم الله الرحمن الرحيم»

حضرت عیسی (ع) تقریر نمود: بسم الله الرحمن الرحيم

معلم گفت: بگو ایچ حضرت عیسی (ع) سر بلند کرد و گفت: آیامی دانی معنی ایچد چیست؟

معلم چوب دستی را بلند کرد تا عیسی (ع) را بزند.

حضرت عیسی (ع) فرمود: ای معلم اگر می دانی مرا چرامی زنی و اگر نه می دانی پرس تا من بگویم و تفسیر کنم.

معلم گفت: بگو بنیم. حضرت عیسی (ع) فرمود:

«الف» نام الله است.

«ب» نام بخت الله است.

«جیم» جمال الله است.

«دال» دین الله است.

«هه» هوز، هول جهنم است.

«ویل» اهل آتش است.

ز «زفیر هنم است».

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روزی خانمی مسیحی دختر فلجی را از لبنان به سوریه آورده بود زیرا پزشکان لبنان از معالجه دختر فلجش ناامید شده بودند به اصطلاح او را جواب کرده بودند. زن با دختر فلج خود حرم مطهر حضرت رقیه منزل می کرد تا در آنجا برای معالجه فرزندش به پزشکی دشتی مراجعه نماید تا این که روز عاشورا فرامی رسد و او می بیند که مردم دسته دسته به طرف محلی حرم مطهر حضرت رقیه (س) در آنجاست می روند از مردم شام می پرسد: اینجا چه خبره؟

میگویند: اینجا حرم دختر امام حسین (ع) است او نیز دختر فلج خود را در منزل تنها گذاشته و در ب خانه می بندد و به حرم حضرت می رود و به دخترش متوسل می شود و گریه میکند تا به حدی که غش نموده و بی هوش بر زمین می افتد آن حال کسی به او می گوید: بلند شو به منزل برو چون دخترت تنهاست و خداوند او را شفا داده است. زن برخاسته و به طرف منزل حرکت می کند وقتی که به خانه می رسد در ب خانه را می زند ناگهان با کمال تعجب می بیند که دخترش در ب را باز می کند!

مادر جوای می وضع دخترش می شود و احوال او را می پرسد دختر در جواب مادر می گوید:

وقتی شمار قید دختری به نام رقیه وارد اتاق شد به من گفت: بلند شو تا با هم بازی کنیم من گفتم: نمی توانم چون فلج شده ام آن دختر گفت: بگو «بسم الله الرحمن الرحيم» تا بلند شوی و سپس دستم را گرفت و من بلند شدم و دیدم که تمام بدنم سالم است. او داشت با من صحبت می کرد که شادوب را دید آن دختر (حضرت رقیه) به من گفت: مادرت آمد. سرانجام مادر میحی با دیدن این کرامت از دختر امام حسین (ع) مسلمان شد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یکی از علمای فرمودند: شخصی خدمت یکی از علمای بزرگ آمد و گفت آقا! اسم اعظم خدا چیست؟ عالم بزرگوار او را در نزد خود نگهداشت تا اینکه در یک شب بسیار سرد آن مرد را صدا زد و فرمود: همین الان به فلان نقطه در میان کنار شهر برو در آنجا چاهی وجود دارد یک مقدار از آن چاه آب بیاور، این بنده خدا به راه افتاد و خود را به چاه رسانید و مقداری آب برداشت و برگشت.

در مسیر بازگشت ناگهان شیر دنده ای مقابلش ظاهر شد او دست و پای خود را کم کرد و نگران و مضطرب فریاد زد: «بسم الله الرحمن الرحيم» یا الله به زمین افتاد و غش کرد و وقتی به هوش آمد دید از آن شیر خبری نیست. خود را به منزل آن عالم بزرگوار و ابل معنی رسانید عالم به او فرمود: چرا اینقدر دیر کردی؟

آن مرد جریان را برای عالم تعریف کرد عالم فرمود: همین کلمه ای را که گفتی خودش اسم اعظم خدا بود

چون از صمیم دل و در حالت اضطراب بیان شده بود، شرایطش باید فراهم کرد تا به هدف اجابت برسد. شهادت در آن حالت ترس و دلهره و اضطراب دل از همه بریدی سیم دل خود را از همه قطع نمودی و به خدا متصل کردی و گفتی: «بسم الله الرحمن الرحيم» یا الله، شرایط فراهم شد و دعایت استجاب کردید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گویند: مردی بود منافق اما زنی مؤمن و متدین داشت این زن تمام کارهایش را با **بسم الله** آغاز می کرد. شوهرش از توفیق جستن او به این نام مبارک بسیار غضبناک می شد و سعی می کرد که او را از این عادت منصرف کند. روزی کیسه ای پر از طلا به زن داد تا آن را به عنوان امانت نگهدارد زن آن را گرفت و با گفتن «**بسم الله الرحمن الرحيم**» در پارچه ای پیچید و با **بسم الله** آن را در گوشه ای از خانه پنهان کرد. شوهرش مخفیانه آن طلا را دید و به دریا انداخت تا همسرش را محکوم و خجالت زده کند و **بسم الله** را بی ارزش جلوه دهد پس به مغاره ی خود برگشت در بین روز صیادی دو ماهی را برای فروش آورد آن مرد ماهی ها را خرید و به منزل فرستاد تا زنش آن را برای ماهی آماده سازد.

زن وقتی شکم یکی از آن دو ماهی را پاره کرد ناگهان دید همان کیسه ی طلا که پنهان کرده بود درون شکم یکی از ماهی ها است آن را برداشت و با گفتن **بسم الله** در مکان اول خود گذاشت شوهر به خانه برگشت، و کیسه زر را از زن طلب کرد زن

مومن فوراً با گفتن **بسم الله** از جای برخاست و کیسه زر را آورد. شوهرش خیلی تعجب کرد و سجده می شکر الهی را بجا آورد
و از جمله مومنین و متقین گردید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روایت شده که جابر بن عبد الله انصاری از رسول اکرم (ص) پرسید: یا رسول الله! اولین مخلوق عالم برای برآوردن
شدن حاجت چه بوده است؟

حضرت رسول (ص) فرمودند: اول چیزی که خداوند عالمان خلق نمود نور من بود و آن نور را به ده جزء تقسیم نمود و از
جزء اول آن عرش عظیم را آفرید و عرش را چهار صد هزار رکن مقرر فرمود که از رکنی

تا رکن دیگر چهار صد سال راه است و از جزء دوم آن نور، قلم را آفرید. حضرت حق به قلم فرمود: بنویس
قلم گفت: چه بنویسم؟

خداوند فرمود: هر امری را که تا قیامت با مخلوقات خواهد بود.

قلم گفت: به کدام کلام ابتدا کنم؟

خداوند فرمود: بنویس «**بسم الله الرحمن الرحيم**»

چون قلم بسم الله نوشت از بیت «بسم الله الرحمن الرحيم» قلم شق (شکافه) شد و چندین سال، قلم سر شکافه بر

لوح ماند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام حسن عسکری (ع) فرمودند: بدر سئیکه خداوند به وسیله فاتحه الکتاب (سوره حمد) محمد (ص) را بر همه پیغمبران

فضیلت داد که به احدی از پیغمبران مگر سلیمان این فضیلت را نداده که او (سلیمان) فقط

«بسم الله الرحمن الرحيم» را لطف فرمود پس وقتی که سلیمان این آیه شریفه را خواند یعنی بسم الله عرض کرد:

ای پروردگار من چقدر این بسم الله کلمات شریفه ای است بدستی که همه مالکی که به من بخشیدی این کلمات عزیزتو

بهتر است. خداوند به حضرت سلیمان فرمود:

چگونه! این طور نباشد و حال آنکه نیست مردی یازنی که نام مرا بر دبا این نامها و این آیه شریفه

«بسم الله الرحمن الرحيم» را بر زبان جاری کند مگر آنکه برای او هزار برابر ثواب کسی که هزار برابر مملکت تو را صدقه

بدهد در نامه عل او ثبت می کنم.

اس سلیمان ای آیه «بسم الله الرحمن الرحيم» یکی از هفت آیه سوره حمد است که به محمد (ص) سید تمام پیامبران می

بخشتم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رسول خدا (ص) فرمودند کسی که «بسم الله الرحمن الرحيم»

گوید خداوند در بهشت برای او هفتاد هزار قصر از یاقوت قرمز و در هر قصر هفتاد هزار خانه از لؤلؤ سفید بنا کند که در هر خانه هفتاد هزار تخت از زبرجد سبز بالا بر تختی فاد هزار فرش از سندس (ویا = پارچه ابریشمی) و استبرق (پارچه ای که با ابریشم زربافته می شود) و روی آن حوریه ای است و برای حوریه کیوانی است که به دو یاقوت آراسته شده که بر رخسار راست او محمد رسول الله و بر رخسار چپ او، علی ولی الله و بر پیشانی، الحسن و بر چانه او، الحسین و بر دلب او «بسم الله الرحمن الرحيم» نوشته شده است.

راوی از رسول خدا (ص) پرسید این کرامت برای کیست؟

حضرت فرمودند: برای کسی که با احترام و تعظیم «بسم الله الرحمن الرحيم» گوید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام صادق (ع) می فرمایند:

هرگاه رسول خدا (ص) وارد منزل می شدند و چشمتان به دشمن می افتاد که بر علیه حضرت نقشه می کشید حضرت «بسم الله الرحمن الرحيم» را با صدای بلند و آشکار می خوانند و حالی که دشمن رو بر می گرداند. فرار می کرد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در نماز «بسم الله الرحمن الرحيم» را بلند خواندن موجب دور کردن شیطان است.

حضرت سجاد (ع) به ابو حمزه فرمودند: وقتی ناز یا می شود شیطان نزدیک امام جماعت می شود و می گوید آیا پروردگار را

یاد کرده؟ یعنی (بسم الله الرحمن الرحيم) گفته است یا نه.

اگر گوید: آری، شیطان می رود اگر گوید: نه، شیطان بر دوشانه امام جماعت سوار می شود و دوپایش را بر سینه امام جماعت

آویزان می کند، در اینجا امام جماعت شیطان است تا اینکه نماز تمام شود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چرا لقمان حکیم شد

حکایت کرده اند که لقمان روزی از راهی گذشت پس قطعه کاغذی را دید که به روی زمین افتاده چون آن را برداشت و

بر او ثبت شده است پس آن را شسته و آبش را تناول نمود و به برکت این «بسم الله الرحمن الرحيم» ملاحظه نمود دید

احترام، خداوند عالم، او را حکمت تلقین فرمود.

«ولقد آتينا الحكمة»

«ما به لقمان حکمت دادیم»

حکمت معانی فراوانی دارد:

۱- شناخت اسرار جهان، هستی.

۲- رسیدن به حق از نظر گفتار و عمل و معرفت و شناسایی خداوند.

۳- مجموعه ای از معرفت و علم و اخلاص پاک و تقوا و نور هدایت.

۴- امام هفتم (ع) فرموده اند: مراد از حکمت، فهم و عقل است.

امام صادق (ع) فرموده اند: حکمت این است که لقمان به امام و رهبر الهی عصر خود آگاهی داشت.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در حدیث دارد کسی که یک مرتبه «بسم الله» بگوید به عدد دهر حرفی چهار هزار حسنه برایش نوشته و چهار هزار گناه برای او محو و

چهار هزار درجه برای او بالا برده می شود.

خداوند می فرماید: به عزت و جلالم قسم هر کس امت محمد (ص) بگوید: «بسم الله الرحمن الرحيم» اجر و ثواب هفتصد

سال عبادت برایش می نویسم.

و کسی که «بسم الله الرحمن الرحيم» را بالای درب خانه اش بنویسد از هلاک شدن ایمن می شود

در خبر است فرعون پیش از آنکه ادعای خدایی کند امر کرده بود که بالای قصرش کلمه ی

«بسم الله الرحمن الرحيم» را نوشته بودند و بعضی از مفسرین گفته اند حضرت موسی (ع) از ایمان او ناامید شد شکایت او

را به خداوند عزیز کرد.

از طرف پروردگار خطاب رسید ای موسی تو در کفر و نظرداری و هلاک او را از من می خواهی اما نظر من در آن کلمه

ی عظیمه است که بالای قصر وی نوشته شده قسم به عزّت و جلال خودم تا آن نام را در آنجا نوشته است من او را

عذاب نمی کنم. چون خدای متعال خواست او را عذاب کند اول آن نوشته را زایل گردانید و بعد از آن عذاب بر

او فرستاد...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اثرات یقین به «بسم الله الرحمن الرحيم»

و نقل حکایتی در این زمینه

مرحوم آیت الله العظمی خویی در رابطه با اثرات «بسم الله الرحمن الرحيم» در صورتی که بایقین گفته شود- جریان بسیار

جالبی را از شیخ احمد خادم استاد الفقه مرحوم میرزای بزرگ شیرازی نقل کرده اند که وی گفته است: مرحوم میرزا،

خادم دیگری داشتند به نام شیخ محمد که پس از فوت مرحوم میرزا، از بهمنشینی با مردم کنار گرفته. روزی شخصی نزد شیخ

محمد رفت، دید هنگام غروب آفتاب چراغ خود را از آب پر نمود و روشن کرد، آن شخص بسیار تعجب کرد و علت آن را از او پرسید. شیخ محمد در جواب گفت:

پس از فوت مرحوم میرزا از غم و اندوه جدایی از آن بزرگوار، معاشرت با مردم را قطع نمودم و خانه نشین گردیدم و دلم بسیار گرفته و خزن و اندوه شدید وجودم را فرا گرفته بود. در ساعت های آخر یکی از روزها، جوانی به صورت یکی از طلاب عرب بر من وارد شد و با من انس گرفت و تا غروب نزد من ماند. از بیانات او به قدری لذت بردم که تمام غم و اندوه از دلم برطرف شد. او چند روزی نزد من آمد تا من به او مانوس شدم.

در یکی از روزها که با من صحبت می کرد، به خاطر من آمد که امشب چراغ من نفت ندارد.

چون در آن وقت رسم چنین بود که مغازه ها را هنگام غروب می بستند و شب همه مغازه ها بسته بود. از این جهت در فکر بودم که اگر برای خرید نفت از منزل خارج شوم، از فیض سخنان ایشان محروم می شوم، و اگر نفت خریداری نکنم، شب را باید در تاریکی به سر برم.

چون مرا تحیر یافت متوجه من شده و فرمود: تو را چه شده است که به سخنان من خوب گوش نمی دهی؟

گفتم: متوجه گفتار شما هستم.

فرمود: هرگز، دست به آنچه می گویم دل نمی دهی.

گفتم: حقیقت این است که امشب چراغم نفت ندارد.

فرمود: جای تعجب است که این همه بابت حدیث خواندیم و از فضیلت «بسم الله الرحمن الرحيم» سخن گفتیم و تو این قدر بهره مند نشدی که از خرید نفت بی نیاز شوی؟

گفتم: یادم نیست حدیثی در این باره فرموده باشید.

فرمود: فراموش کردی که گفتم از خواص و فواید «بسم الله الرحمن الرحيم» این است که چون آن را به قصدی بگویی، آن مقصود حاصل می شود؛ تو چراغ خود را از آب پر کن، و به این قصد که آب دارای خاصیت نفت باشد بگو «بسم الله الرحمن الرحيم».

من قبول کردم، بر خاتم چراغ خود را از آب پر نمودم و در آن هنگام بهمان نیت گفتم:

«بسم الله الرحمن الرحيم»، چون آن را روشن کردم، افروخته شد و شعله کشید.

از آن زمان هرگاه چراغ خاموش می شود، آن را از آب پر می کنم «بسم الله الرحمن الرحيم» می گویم و روشن می کنم.

مرحوم آیت الله خویی پس از نقل این جریان فرمودند: تعجب این است که پس از نشر این قضیه و پخش شدن

آن بین مردم، آنچه شیخ محمد عل می کرد از اثر نیتاد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علی (ع) می فرمایند: بسم الله کسادگی بستگی هست، آسان کننده دشواری هست. آرام دهنده است، داروی

درد و شستن غم هست. اگر نمی خواهید به چیزی وابستگی داشته باشید با **بسم الله** شروع کنید.

غم و اندوه با گفتن **بسم الله الرحمن الرحيم** رخت بر خواهد بست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

از حضرت صادق (ع) پرسیدند **بسم الله** یعنی چه؟ اسم از سمة است و سمة داغ بود. چون بنده **بسم الله** گوید معنی

آن است که داغ بندگی حق بر خود می کشد تا از کسان او باشم و از تعرض نا اهلان مصون.

در حمایت الله هرگز نباشم اسیر و دست و پا شسته ورنجور.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم شادی مومنان در این دنیا است.

بسم الله الرحمن الرحيم در واقع شنیدن نام خدا و شخص اوست و در آن جهان از دیدار و سلام اوست.

مومن کسی است که به زبان نام او می گوید و به جان و دل رضای او می جوید، دست از اغیار می شوید
و نسیم گل وصال او می بوید، در میان بندگان او می پوید و به زبان حال می گوید نام تو مرا مونس و یار است. به شب و
روز ذکر تو ام هیچ نیاساید لب.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاکید شده است هر آنچه می توانید **بسم الله الرحمن الرحيم** را زیبا بنویسید که ثواب بسیار دارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم چهار قسمت دارد که هر قسمت کنایه را پاک می کند.

دو نوع کناه داریم: کناه روزانه و کناه شبانه،

در هر روز دو نوع کناه داریم کناه جلی و خفی، در شب هم دو نوع کناه داریم کناه جلی و خفی، که این ذکر مقدس این

کنایان چهارگانه را پاک می کند.

شبانه روز ۲۴ ساعت است ۵ نوبت آن را نماز می خوانیم، کفاره ۱۹ ساعت با قلمزده کشتن

بسم الله الرحمن الرحيم است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اِیلت تکلید فرمودند و قتی سوره حمدی خوانید **بسم الله الرحمن الرحيم** رابه الحمد الله بچبانید و بلند بگوئید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله نام خداوندی است که آیات او دلایل توحید است و اشارات او شواهد شریعت است و بشارت او علامات حقیقت است.

بسم الله نام خداوندی است که مصنوعات نشان قدرت او ست و مخلوقات بیان حکمت او.

بسم الله نام خداوندی است که موجودات بر وجود او برهان بدون زیادت و نقصان

بسم الله نام خداوندی است که هر چه دروهم آید که وی آن است نه آن است بلکه خالق آن است.

بسم الله معراج دل پیامبران است و نور دل برگزیدگان.

بسم الله شفای سینه پر میزکاران است.

بسم الله کلمه تقواست و شفای بیماران است.

بسم الله اصل همه دولت ها، همه سعادت ها و ختم همه عزت ها ست.

بسم الله یک حضرت پیامبران است.

بسم الله کلید تقرب عارفان است.

بسم الله آشنایی را سبب و روشانی را مدد است.

بسم الله کلمه ای است که شفای درد و ضیاء روح هاست.

بسم الله نام خداوندی است که نام او دلهاراستان است و یاد او شمع تابان.

بسم الله نام خداوندی است که یک نفس با او به دو کیتی ارزان است.

بسم الله نام خداوندی است که یک خطه با او خوشتر از جان است

بسم الله نام خداوندی است که یک نظر از او به صد هزار جان رایگان است.

بسم الله پناه درویشان است

بسم الله نام کریمی است که ناپاکی ناپاکان او را کرتند.

بسم الله لطیفی است که ناشایسته را به نفس خود شایسته کند.

بسم الله نام کریمی است که بنده کنهکار را از پلیدی بشوید و پاک بیرون آرد.

بسم الله نام خداوندی است که کناهکاران صفت رحمتش شوند امیدوار گردند.

بسم الله نام خداوندی نیکو نام در هر نام و ستوده به هر هنگام است.

بسم الله نام خداوند حکیم راست دان و علیم پاک دان است.

بسم الله نام خداوند مهربان، کار دان، بخشنده روزی رسان است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به پایان آمد این دفتر حکایت همچنان باقی ست

پی نوشت:

تفسیر الإمام العسکری، امام حسن عسکری (ع)، انتشارات مدرسه امام مهدی ۴، قم، ۱۴۰۹ق، ص ۲۵. / علق ۱/ ۱. / بود ۴۱/ ۱. / نعل ۳۰/ ۱.

برگرفته از: تفسیر نمونه، ناصر حکارم شیرازی، دارالکتب الاسلامیه، تهران، اول، ۱۳۷۴ش، ج ۱، ص ۲۰. / بحار الانوار، علامه مجلسی، مؤسسه الوفاء، بیروت، ۱۴۰۴ق،

ج ۸۹، ص ۲۳۳. / قلت للبی عبد الله یکنف الیسی علی الطعام قل فقال اذا اختلفت الالهة فمهم علی کل بلداة قلت فلان نیست ان الیسی قل یرقول بسم الله علی

اوله و آخره؛ به حضرت صادق (ع) گفتم: چگونه نام خداوند را بر طعام بگویم؟ فرمود: وقتی چند ظرف غذای مختلف هست برای [خوردن از] اهر کدام «بسم الله» بگو.

پرسیدم: اگر فراموش کنم؟ فرمود: می گویی: «بسم الله علی اوله و آخره». / الحافی ج ۶، ص ۲۹۵. / مستدرک الوسائل، محدث نوری، مؤسسه آل الیبت:، قم،

۱۴۰۸ق، ج ۱۷، ص ۶۸. / بحار الانوار ج ۲۴، ص ۳۸۳. / تفسیر امام حسن عسکری (ع)، ص ۵۲۱. / وسائل الشیعه، شیخ حرّاعلی، مؤسسه آل الیبت:، قم، ۱۴۰۹

ق ج ۱، ص ۳۹۳. / من الیه خضره الفقیه، شیخ صدوق، انتشارات جامعه مدرسین، قم، ۱۴۱۳ق، ج ۱، ص ۵۰. / مستدرک الوسائل ج ۴، ص ۳۸۶ و ۳۸۷.

وسائل الشیخ، ج ۱۰، ص ۱۴۹. / مجموعه ورام، ورام بن ابی فراس، انتشارات مکتبه الفقیه، قم، ج ۱، ص ۳۲. / عدة الداعی، ابن مندلی، دارالکتاب الاسلامی، قم، اول،

۱۴۰۷ق، ص ۲۸۰. / همان، ص ۲۹۳. / اعلام الدین، حسن بن ابی الحسن دلمی، مؤسسه آل المیت، قم، ۱۴۰۸ق، ص ۳۹۴. / اسن لایحضره الفقیه، ج ۳، ص

۴۰۴. / وسائل الشیخ، ج ۲۴، ص ۳۶۲. / تفسیر آیت الله جوادی آملی؛ بایت مهر، پشت صد نکته دباره ی قرآن، رضاباقی زاده کیلانی چاپ دوم زمستان ۱۳۸۰

۲- هزار و یک حکایت قرآنی، محمد حسین محمدی انتشارات لایبجی چاپ دوم ۱۳۸۴- / داستانای از بسم الله، قاسم میر خلف زاده جلد اول چاپ سوم بهار ۱۳۷۹

۴- تفسیر نماز، محسن قرانی، ناشر: ستاد اقامه نماز چاپ اول بهار / کتاب صحیفه مهدیه /

- تفسیر الامام العسکری، امام حسن عسکری (علیه السلام) ص ۵۲. / برگرفته از: تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی، ج ۱، ص ۲-۳۲. بحار الانوار، علامه مجلسی ج ۹۸،

ص ۳۳۲. / قلت لابی عبدالله (علیه السلام) کیف اسی علی الطعام قال فقال اذا اختلفت الایه فسم علی کل اناء قلت فان نیت ان اسی قال تقول بسم الله علی

اوله و آخره؛ به حضرت صادق (علیه السلام) گفتیم: چگونه نام خداوند را بر طعام بگویم؟ فرمود: وقتی چند ظرف غذای مختلف هست برای اخورون از اهر کدام “بسم

الله” بگو. پرسیدم: اگر فراموش کنم؟ فرمود: می گویی: “بسم الله علی اوله و آخره.” الهامی، ج ۷، ص ۵۹۲. / مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۶۸- / بحار الانوار، ج